

új magyar szó

12 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
175. (1241.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2872 ▼
1 amerikai dollár	3,3791 ▲
100 magyar forint	1,4829 ▼

Aktuális

3

Tabără is „átment”

137 ellen- és 107 támogató szavazattal tegnap a képviselőházban elvetették a Szociáldemokrata Párt (PSD) mezőgazdaságra vonatkozó egyszerű indítványát. A kezdeményezést Mihail Dumitru számára készítették elő, de utódját, Valeriu Tabărát vette célba.

Kultúra

8

Elhunyt Irsai Zsolt

Életének 54. évében rövid, de súlyos betegség után elhunyt Irsai Zsolt képzőművész, művészetpedagógus, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem oktatója. Tagja volt az Apolló, MAMŰ, a Rózsa művészeti csoportosulásoknak, 2003-tól a Marosvásárhelyen megjelenő *A Hét* vizuális szerkesztője, főmunkatársa volt.

Média

9

Hajdu-film az Oscar-küldött

Hajdu Szabolcs *Bibliothèque Pascal* című játékfilmje képviseli 2011-ben Magyarországot az Oscar-versenyben, a legjobb idegen nyelvű film kategóriában – jelentette be a Magyar Filmunió. A rendező szerint a filmnek csak akkor van esélye, ha promoválják.

Vezércikk

3

A süllyedő országhajó kapitánya

Egyféleképpen kell irányítani egy néhány száz fős, katonásan viselkedő csapatot és egészen másfajta vezetési módszerre, stílusra van szükség a világ-gazdaság hullámverésén, a belföldi és nemzetközi politika alattomos áramlatai között – „fedélzetén” 22 millió kiéhezett, kiábrándult utassal – lavírozó országhajót.

Bogdán Tibor

►

„Robbanékony” betegek

Jogszabály-szigorítással védene az egészségügyi alkalmazottak biztonságát

Ha a Cseke Attila által kért szigorítások életbe lépnek, akkor nemcsak a szíjak, a törvény is jobban védi majd az orvosokat az agresszív páciensektől

Egyre többször éri agresszió a hazai egészségügyben dolgozókat, szakértők szerint az ellátás minőségének romlása is hozzájárul ahhoz, hogy a betegek ingerültek. Cseke Attila miniszter ezért keményebb büntetést kér azokkal szemben, akik a munkájukat végző orvosokat, mentőket, asszisztenseket bántalmazzák. Az *ÚMSZ*-nek nyilatkozó szakemberek arra figyelmeztettek, hogy a növekvő agresszió miatt nemcsak az orvosok vannak veszélyben, hanem a betegek is. Fenyegedett helyzetben ugyanis nem tudnak az érintettek megbízhatóan dolgozni, megnő a valószínűsége a téves diagnózisoknak, az elhibázott kezeléseknak. **7. oldal** ►

Kordában tartott pénzintézetek

ÚMSZ-összeállítás

► Elsőpró többséggel áldását adta a szenátus a banki hitelszerződéseket szabályozó idei 50-es számú sürgősségi rendelet alkalmazására. A jogszabály az ügyfeleknek kedvez, mert jelentősen csökkenti az előtörlesztési díjat, illetve tiltja a változó kamatok használatát. A pénzintézetek képviselői már több fórumon, az Európai Bizottságnál, valamint a Nemzetközi Valutaalagnál is tiltakozásukat fejezték ki az intézkedés ellen, kérve, hogy a kormány tartsa szem előtt a jelenleg érvényes európai gyakorlatot. A bankok arra panaszkodnak, hogy a rendelet növeli a veszteségeiket. **Folytatása 6. oldalon** ►

Járulékok járkalás nélkül

► Nem kell többé havonta három hivatal előtt sorban állniuk a független szakmai tevékenységekből származó jövedelemből részesülő polgároknak: tegnapi

ülésén a kormány elfogadta azt az RMDSZ-es javaslatot, hogy a jövedelmekre kivetett új társadalombiztosítási járulékokat a munkaadók fizessék ki. **3. oldal** ►

Ioan Botiş miniszter (balra) „újonca” volt a kormányülésnek

Fotó: gov.ro

Egészségügyi kártyák januártól

► Jövőre radikálisan változik az egészségügyi ellátás rendszere: a biztosítottak személyre szóló kártyát kapnak, és hatszáz lejes összeghatárig fizetnek a beavatkozásokért. A kártya bevezetése mellett azzal érvelt Cseke Attila egészségügyi miniszter, hogy ez biztonságosabb és hatékonyabb teszi az ellátást, megkönnyíti a betegek és az orvosok dolgát egyaránt. Az egészségügyi hozzájárulás januártól lép életbe: fizetünk a háziorvosi ellátásért, az analízisekért, a kórházi kezelésekkért egyaránt. Azoknak, akiknek a költségei meghaladják az évi hatszáz lejt, az egészségügyi biztosító téríti meg a további ellátást. **7. oldal** ►

Röviden

„Függetlenedő” honatyák

Călin Potor, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) és Cătălin Cherecheș a Nemzeti Liberális Párt (PNL) képviselője tegnap bejelentette távozását eddigi parlamenti frakciójából. Mindketten jelezték, hogy ezentúl függetlenként kívánnak tevékenykedni, a pontosítás kedvéért azt is megjegyezték, hogy nem a Marian Oprea-vezette kormányparti független frakcióban. A nagybányai illetőségű Cherecheș nem jószántából vált ki a PNL-ből, a párt vezetése zárta ki szeptember elsején megtartott mamaiai ülésén. Egyébként a képviselő már pártturistának számít, ugyanis idén már a második alkalommal vált, tavasszal a szociáldemokratáktól pártolt át a PNL-hez, de a szociáldemokrata csoportban is csak néhány hónapot töltött el, ugyanis oda a függetlenek csoportjából vándorolt át.

A PNL számadást vár Boctól

Az ország társadalmi és gazdasági helyzetéről szóló tanácskozást szerveztetne a parlamentben a Nemzeti Liberális Párt (PNL) képviselőházi csoportja. A kormányzás kilenc hónapjának mérlegéről, a miniszterek visszahívásának okairól, a 2009. január 1-je és 2010. szeptembere között foganatosított gazdaságélénkítő intézkedésekről, a tervezett adózási intézkedésekről vár el beszámolót a kormányfő részéről a PNL. Emellett a liberálisok arra is kíváncsiak, hogy a kormány mikor szeretne visszatérni a közalkalmazottak megszorítások előtti bére összegének kifizetéséhez.

A tálibok megfenyegették Magyarországot

Egy pakisztáni lap szerint a tálibok figyelmeztették a magyar kormányt, hogy újabb áldozatokkal járhat, ha nem távoznak a magyar csapatok Afganisztánból – írta az *Index*. A magyar katonanő augusztus 23-i halála után a tálibok figyelmeztették a magyar kormányt, hogy vonja ki csapatait Afganisztánból, vagy készüljön fel újabb áldozatokra, írja az *Afghan Islamic Press-re* (AIP) hivatkozva a *The Frontier Post* pakisztáni lap – számolt be a magyar internetes portál. Zabibullah Mudsahid, a tálibok egyik szóvivője a cikk szerint nem érti, hogy ha a múltban nem voltak konfliktusok az afgánok és a magyarok között, akkor miért érkeztek magyar katonák is az országba. Állítása szerint a magyaroknak semmilyen haszonnal nem jár a háború, az csak az Egyesült Államok érdeke.

Omar molla: közel a győzelem

A tálibok mozgalmának a vezetője, Omar molla tegnap kijelentette: harcosai közel állnak a győzelemhez, hamarosan kiűzik a külföldi erőket Afganisztánból. A médiának elküldött e-mailben a tálibok vezetője felszólította Barack Obama amerikai elnököt: feltétlenül nélkül és mielőbb vonja ki az amerikai csapatokat Afganisztánból. A kiterjedt, lendületbe jött és sikeres ellenállás közel került célkitűzéséhez – fogalmazott Omar molla.

Burns Moszkvában: a gyülekezési jog minden demokráciában fontos

William Burns amerikai külügyi államtitkár sajnálkozásának adott hangot tegnap Moszkvában amiatt, hogy az orosz jogvédőkkel tartott találkozásán nem lehetett jelen Lev Ponomarjov, Az emberi jogokért szervezete vezetője, aki éppen néhány napos elzárását tölti egy augusztusi tüntetésen való részvétele miatt. Az Interfax hírgyűnkésnek nyilatkozva Burns hangsúlyozta, mennyire fontos az Egyesült Államok és minden demokratikus társadalom számára a gyülekezési jog. Az amerikai diplomata elmondta, hogy találkozott az orosz civil társadalom képviselőivel, s hogy ez rendszeresen megtörténik.

Patthelyzetben az EU és Szerbia

Catherine Ashton és Boris Tadić a jelek szerint nem tudott egyezsre jutni a brüsszeli tárgyaláson

Hírösszefoglaló

Majdnem két órát tárgyalt egymással Brüsszelben Koszovó az Európai Unió külpolitikai főképviseletje és a szerb elnök, de megbeszélésük szerint valószínűleg továbbra sincs megállapodás a felek között. Catherine Ashton és Boris Tadić munkavacsorán egyeztettek kedden késő estig az Európai Bizottság székhelyén, de a megbeszélés után egyikük sem állt ki az újságírók elé; mindkét fél csak rendkívül szűkszavú közleményt adott ki, amely szerint „folytatják a párbeszédet”, és szerdán is kapcsolatban maradnak egymással. A *Beta* hírgyűnkés úgy tudja, Tadić kedd éjjel hazautazott Brüsszelből.

A megbeszélés fő témája a ma az ENSZ Közgyűlésre elé benyújtandó, Koszovóval foglalkozó

szerb határozattervezet volt. Megfigyelők szerint a mai New York-i voksolás az utolsó lehetőség Szerbiának, hogy hivatalos helyen érveljen Koszovó függetlensége ellen. Az ENSZ Közgyűlése azután foglalkozik ismét Koszovóval, hogy július végén a hágai Nemzetközi Bíróság ismertette állásfoglalását a koszovói függetlenség kérdésében. A bíróság kimondta: a pristinai deklarációnak nincs jogi relevanciája, vagyis nem lehet ellentétes a nemzetközi joggal.

Szerbia már alig egy héttel a hágai döntés után nyilvánosságra hozta annak a határozatnak a szövegét, amelyet szeretne elfogadtatni a ENSZ-közgyűléssel, és amely ellensúlyozná a Hágában elszenvedett diplomáciai vereséget. Szerbia az önálló szövegjavaslat ilyen sietős betérjesztésével

fittyet hányt az Európai Unió kérésére, hogy Brüsszel és Belgrád dolgozzanak ki közösen egy határozattervezetet, és nyújtsák be azt az ENSZ-ben. Úgy tűnik, a szerb lépés elhamarkodott volt; miután a szervezet több befolyásos tagállama – köztük Nagy-Britannia, Franciaország és Németország – jelezte, lelassulhat Szerbia EU-integrációja, ha Belgrád nem vonja vissza a határozati javaslatot, vagy legalább nem módosít a szövegben, Boris Tadić elnök augusztus utolsó napjaiban bejelentette: Szerbia hajlandó módosítani a határozaton, és Brüsszelnek is elfogadható kompromisszumos megoldást találni. Erre tett, úgy tűnik, sikertelen kísérletet a szerb elnök kedd este Brüsszelben, amikor tárgyalt Catherine Ashton bárónóval, az EU külpolitikai főképviseletjével. ◀

BP: sorozatos hibák okozták az áprilisi olajkatasztrófát

Hírösszefoglaló

A BP tegnap közzétett vizsgálata szerint több szereplő számos hibája okozta a Deepwater Horizon fűrótorony 11 áldozatot követelő áprilisi robbanását és az ökológiai katasztrófát a Mexikói-öbölben. Az olajtársaság szerint az USA történetének legsúlyosabb ökológiai katasztrófát okozó olajszivárgás nem egy, hanem számos okra vezethető vissza. A Deepwater Horizon fűrótorony felrobbanását és a 4,9 millió hordányi olaj kiömlését a BP ma közzétett jelentése szerint több érintett fél hibáinak sorozata okozta.

A BP a közlemény szerint elfogadja a jelentésben foglalt ajánlásokat, és azoknak világszerte eleget tesz. A jelentés szerint a balesethez, amit „összetett és egymással összefüggő mechanikai hibák, rossz döntések, tervezési elégtelenségek, hibás működtetés és együttműködési zavarok” okoztak, több cég és munkacsoport hibái vezettek.

A BP új vezetője, Bob Dudley ennek nyomán kijelentette,

hogy a robbanás a BP és más felek közös felelőssége. Dudley szerint mindent elkövetnek, hogy tanuljanak az esetből, és hogy ilyen tragédia soha többé ne történjen.

A társaság szerint a robbanás következményeinek kezelése eddig 8 milliárd dollárba került, és 399 millió dollárnyi kártérítést fizettek ki a szenvedésben érintett embereknek. A történeteket egy amerikai kormánybizottság is vizsgálja, mely jövő januárban teszi le a jelentését Barack Obama asztalára.

A Kongresszus közös bizottsága szintén januárban végez a vizsgálatával. Mindezen túl az érintettek büntetőjogi felelősségét az USA igazságügy-minisztériuma is vizsgálja.

Az már eddig is tudható volt, hogy a fűrótoronyhoz tartozó kitérőgátló szelep meghibásodott. A kútból ezért metángáz szökött a fűrótoronyhoz vezető vezetékrendszerbe és meggyulladt. Korábbi tanúvallomások szerint a tornyos dolgozó munkások percekkal a robbanás előtt épp a rendszer nyomásproblémáiról beszélgettek. ◀

Felfüggesztett megkövezés

Hírösszefoglaló

Az iráni hatóságok felfüggesztették a házasságtörés és gyilkosság miatt megkövezésre ítélt iráni nő büntetését. „A házasságtörés vádja felülvizsgálatra kerül, s egyelőre pedig leállítottuk a végrehajtást” – jelentette be az iráni külügyminisztérium szóvivője. Az iráni bejelentést megelőzően, kedden José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke azt mondta, a büntetést kimondhatatlanul barbárnak tartja. Az ítélet komoly felháborodást keltett számos nyugati országban, amit többek között az is mutat, hogy Európai Parlament tegnap 658-1 arányban szavazta meg a Teheránt ebben az ügyben elítélő indítványt. A nemzetközi nyomásra reagálva az iráni külügyminisztérium szóvivője az Egyesült Államokat: az ügyet a nukleáris program körüli politikai játszma részeként arra használták fel, hogy tovább rontsák az Iránról kialakult képet. Szakine Mohammadi Astianit 2006-ban ítélték halálra házasságtörésért – amely főbenjáró bűnnek számít az iszlám államban –, és férje meggyilkolásában való bűnrészességért. Az elmúlt hetekben plusz testi fenyítésként 99 korbácsütést is kiszabtak a nőre, mivel az iráni hatóságok szerint megjelent róla egy kendőzetlen arcú kép a brit *The Times* napilapban. Hétfőn felröppent a hír, hogy ezt az utóbbi ítéletet már végre is hajtották, azonban egy iráni jogvédő szerdán találkozott a börtönben Astianival, aki tagadta, hogy megkínózták volna. Az iráni média értesülései szerint a megkövezés végrehajtását felfüggesztették ugyan, de lehet, hogy csak a büntetés módján változtatnak majd, és végül kötél általi halálra ítélik Astianit. ◀

„Nincs kompromisszum”

Hírösszefoglaló

A palesztin elnök semmilyen kompromisszumra nem hajlandó a kulcskérdésekben az izraeli-palesztin békefolyamat során, és lemond, amennyiben kudarcba fulladnak a béketárgyalások. Mahmúd Abbász – aki arab újságíróknak nyilatkozott – a *Jerusalem Post* című izraeli napilap idézte. A palesztin elnök az interjúban megismételte, hogy kivonul a béketárgyalásokról, ha az izraeliek folytatják a zsidó telepek bővítését Ciszjordániában. Hozzátette, hogy az általa vezetett palesztin küldöttség nem tesz engedelményt Izraelnek sem Jeruzsálem jogállásának, sem a palesztin menekültek visszatérésének kérdésében. Abbász leszögezte, hogy távozik posztjáról, és feloszlítja a Palesztin Nemzeti Hatóságot, ha a béketárgyalások kudarcba fulladnak.

Benjámín Netanjahu izraeli miniszterelnök a tegnap kezdődő zsidó újév alkalmából népéhez intézett üzenetében kijelentette, hogy semmi garancia sincsen az izraeli-palesztin béketárgyalások sikerére. „Megpróbálunk sikert elérni, de ezt nem garantáljuk... Túl sok az akadály, túl nagy a borúlátás” – mondta

Netanjahu. Hozzátette, hogy szükség van a békekötésre, Izrael törekedni fog rá, de – mint mondta – nem lesz naiv.

Izrael és a Palesztin Hatóság 20 havi szünet után a múlt héten, csütörtökön Washingtonban felújította közvetlen béketárgyalásait, azzal a céllal, hogy egy éven belül keretmegállapodást kössenek egy Izraellel tartós békében élő palesztin állam létrehozásáról. Az újabb tárgyalási fordulóra szeptember 14-én kerül sor az egyiptomi Sarm-es-Sejkben. ◀

Mahmúd Abbász palesztin elnök

Járulékok járkalás nélkül

Cs. P. T.

► Elfogadta tegnapi ülésén a kormány azt az RMDSZ-es javaslatot, hogy a független szakmai tevékenységekből és szerzői jogokból származó jövedelmekre kivetett új társadalombiztosítási járulékokat ne a polgárok, hanem a munkaadó cégek tartásáig nyilvántartásba és törlesszék. A könnyítések hétfőn már életbe lépnek – közölte Ioan Botiş munkaügyi és Gheorghe Ialomiţianu pénzügyminiszter.

Botiş tájékoztatása szerint a munkaszerződéssel, s így állandó bérrel rendelkező alkalmazottaknak, akik csak időnként részesülnek szerzői jogdíjban, nem kell járulékokat fizetniük a szerzői jogdíjak után. Azoknak azonban, akiknek nincs munkaszerződésük, és alkalmanként szerzői jogdíjkból származó jövedelmet kapnak, a járulékok kiszámításának alapját az évi öt bruttó átlagbérenek megfelelő összegre, azaz 9100 lejre korlátozzák. Ugyanakkor azok az alkalmazottak, akiknek van fizetésük, de rendszeresen és ismétlődő jelleggel szerzői jogdíjat is kapnak, kötelesek társadalombiztosítási járulékot fizetni az utóbbi jövedelem után, szintén a havi öt bruttó átlagbérenek meg-

Gheorghe Ialomiţianu pénzügyminiszter első sajtótájékoztatóját tartotta a Victoria palotában

Fotó: gov.ro

felelő összegig. Ugyanez érvényes azokra is, akiknek jövedelme kizárólag szerzői jogdíjakból származik, de azt ismétlődő jelleggel kapják.

Botiş közlése szerint a szerzői jogdíjak esetében a járulékok kiszámításának alapja a bruttó jövedelem húsz százalékának levonása után maradó összeg. A civil

szerződések esetében a járulékokat az összjövedelem alapján számolják ki.

A kormányülésen ugyanakkor az a döntés is született, hogy a járulékok aránya nem változik: a jövedelem 5,5 százaléka az egészségbiztosítónak, 10,5 százaléka a nyugdíjnyújtóknak és 0,5 százaléka a munkaügyi hivatalnak befizetendő összeg.

Mint ismert, néhány napja a kormány főtítkárságának honlapján közvitára bocsátottak egy rendeletet, amely megkétszerezte volna a járulékok mértékét. A tegnapi kormányülésen kiderült, hogy a jogszabályról maga a miniszterelnök sem tudott. A tervezet szerzőjét vagy szerzőit továbbra is homály fedi. Gheorghe Ialomiţianu pénzügyminiszter tegnap azt mondta: az általa vezetett intézménynek semmi köze

a kezdeményezéshez. Ioana Munteanu kormánysszóvivő tegnap elzárkózott a dokumentumot firtató kérdések elől.

A szóban forgó rendelet éppen a kormányátalakítás napján jelent meg a főtítkárság honlapján. A jogszabály 10,5-ről 24,5 százalékra emelte volna a nyugdíjjárulék, 5,5-ről 8,3 százalékra az egészségbiztosítás, 0,5-ről 0,78 százalékra a munkanélküliség-ápoláshoz történő hozzájárulást. Ráadásul – akárcsak az 58-as rendelet esetében – a járulékokat az érintett adófizetőknek, nem a munkáltatóknak kellett volna kifizetniük. A jogszabálytervezettel nemcsak az érintettek, de még a kisebbségi koalíciós párt sem értett egyet. Markó Béla RMDSZ-elnök, kormányfőhelyettes elfogadhatatlannak nevezte a rendelet előírásait. ◀

Elődjeik példájától óvta új minisztereit a kormányfő

„Politikai számonkéréssel” fenyegette meg tegnap Emil Boc kormányfő kabinetjének hat új tagját, ha előzetes egyeztetés nélkül új témákat bocsátanak közvitára. „Kerüljék el azt a helyzetet, hogy minisztertársaikkal ellentmondásba keveredjenek egy-egy folyosón elejtett nyilatkozat miatt. Tehát arra kérem önöket, hogy tevékenységüket a kormány többi tagjával való szolidaritás hassa át” – fogalmazott a miniszterelnök. A figyelmeztetés háttérében az áll, hogy Mihai Şeitan volt munkaügyi tárcavezető és Sebastian Vlădescu expénzügyminiszter több alkalommal a kormány által felvállalt törvénytervezetként beszélt olyan kezdeményezéseiről, amelyeket a miniszterelnök utólag korrigálni kényszerült.

Tabără „átment”

ÚMSZ

► 137 ellen- és 107 támogató szavazattal tegnap a képviselőházban elvetették a Szociáldemokrata Párt (PSD) mezőgazdaságra vonatkozó egyszerű indítványát. „Elégé furcsa kezdeményezés volt, mivel Mihail Dumitru számára készítették elő az egyszerű indítványt, de mivel Dumitru lemondott, Valeriu Tabărănak kellett megvédenie a mundér becsületét. A plénumban többször is elhangzott, hogy nem a Tabără személyével van baja az ellenzéknek, hanem a Dumitruval” – jelentette ki Tănczos Barna mezőgazdasági államtitkár, aki részt vett az indítvány vitáján. A szaktárcával együtt az egyszerű indítványt is „megöröklő” Tabără arra hívta fel a figyelmet, hogy az ellenzék tulajdonképpen elérte célját, ugyanis a kormányátalakításkor az általuk kritizált elődjét leváltották. Ugyanakkor alaptalannak minősítette a kezdeményezés számos vádját, és egyetértését fejezte ki azzal, hogy növelni kell a szaktárca költségvetését. Hozzátette: a jelzett problémák nem új keletűek, vannak köztük olyanok is, amelyeket az utóbbi húsz év alatt egyetlen elődje se tudott megoldani. ◀

Sarkozy Antonescu utódja?

ÚMSZ

► A romák második világháborús deportálásához hasonlított egy romániai cigány vezető azt, ahogy Franciaországból az utóbbi hetekben hazaküldték a romákat. A Kisboldogasszony alkalmából évente megtartott costeşti-i „cigány dzsemborin” nyilatkozó Iulian Rădulescu szerint néhány ember bűne miatt kellett fizetniük azoknak, akiket hazaküldtek. „Nem helyes, ha elküldenek egy törvénytisztelő állampolgárt” – mondta az AP hírügynökségnek, és a náciarát román diktátor, Ion Antonescu marsall által végrehajtott kitele-

pítéshez hasonlítottta azt, ami a Franciaországban tartózkodó romákkal történt. „Sarkozy azt teszi, amit Antonescu tett” – mondta. A cigányvezető által említett Ion Antonescu mintegy 25 ezer romát deportáltatott 1942-ben a Dnyeszter bal partján lévő, szovjet fennhatóság alatt álló területre, s a fagyos idő, a tifusz, az éhezés mintegy 11 ezernek a halálát okozta.

Amúgy ma Romániába látogat Eric Besson francia bevándorlási ügyi miniszter és Pierre Lellouche európai ügyekért felelős államtitkár, hogy román kollégáikkal megoldást keressenek a romaügyre. ◀

Costeşti hagyományos találkozóhelye a régi cigányoknak

Fotó: ÚMSZ/archív

Szabadlábon Antonie Solomon

M. Á. Zs.

► Szabadon bocsátották tegnap az előzetes letartóztatásban levő Antonie Solomont. Craiova felfüggesztett polgármestere március óta várta a galaci bírtonban, hogy a bíróság elfogadja fellebbezését és a település elhagyásának tilalmára módosítsa besorolását, amíg az ellene indított eljárás folyik. A bíróság ugyanakkor megtiltotta Solomonnak, hogy „folytassa azt a szakmai tevékenységet, amelyben a letartóztatásához vezető tették elkövette” és kapcsolatba lépjen a tanúkkal. Eugen Georgescu Dolj megyei prefektus tegnap a hír hallatán azonnal jelezte, azonnal visszahelyezi tiszttségébe Solomont amint kézhez kapja a felmentő bírósági végzést. Mint ismeretes, a craiovai polgármestert márciusban tartóztatták le ötvenezer eurós kenőpénz elfogadása miatt. Az eljárást azzal vádolja az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA), hogy 2006 februárja és novembere között több részletben kapott pénzt egy piteşti-i cégtől, amelynek fejében szabálytalan módon engedélyezte a Cornel Penescu által vezetett cégcsoport bevásárlóközpontjának megépítését. ◀

A süllyedő országhajó kapitánya

Bogdán Tibor

Szerencsés természete lehet Traian Bănescunak, aki a viharokat emelt fövel vészeli át, mint önmaga megvallotta. Hajóskapitányként gyakran lehetett része viharban és első államfői mandátuma idején is olyasfajta politikusnak mutatkozott, aki a politikai viharok közepette is elemében érzi magát. Most azonban, hogy a gazdasági és pénzügyi válság forgószélbe került országhajó süllyedni kezdett, egyre inkább olyan kormányosnak tűnik, aki elveszítette irányítóját, és vele együtt a fejét is. Pontosan megtervezett, hatásaiban előre kiszámított politikai sakkihúzásainak helyét az ideges kapkodás, az ingerült reagálások sora vette át. A jogállam csaknem valamennyi intézményét magához ragadó politikus inkább a léket kapott hajót sorsára hagyó, pánikba esett kapitányra emlékeztetett, amikor arról beszélt, hogy mindenki boldoguljon saját erejéből, az államtól többé senki se várjon támogatást. Ezzel voltaképpen azt közölte, hogy az állam levette a kezét a népről, amely pedig éppen ezért tartja fenn adógarasával, hogy válságos időben védelmet, oltalmat nyújtson számára. Ahogy, ugye, a hajóskapitány is menteni igyekszik a hullámkorbácsolta tengeren a hajót és legénységét.

Az államfő egyébként szívesen él tengerész-múltjából vett hasonlatokkal. Tavaly novemberben, Temesváron a válságot viharhoz hasonlítottta, önmagát pedig az általa valaha is vezetett legnagyobb hajó kapitányának mondta, aki „legénységével együtt szilárdan kézben tartja a kormányt, és a viharból biztonságos kikötőbe vezeti a hajót”.

Traian Bănescu diktatori hajlamait ismerte érthető, hogy visszasírja tengerész-múltját, hiszen egy hajón egyfajta parancsuralom érvényesül; ott nincs helye a demokráciának: a kapitány szava, akarata szent. Szép is volna, ha a hánykolódó tenger kellős közepén matróztanács vitatná meg demokratikusan, hogy teljesítik-e, avagy sem a kapitány parancsait, vagy akár fel is függeszthetné a kapitány urat – ha nem is éppen a legmagasabb árbocrúdra, „csak” a tisztségéből.

De öreg hiba lenne egy országot összetéveszteni egy hajóval, és még nagyobb baklövés volna úgy is kormányozni, mint egy hajót. Az alapvető különbségek nem csak a „legénység” számában mutatkoznak meg: az is nyilvánvaló, hogy egyféleképpen kell irányítani egy néhány száz fős, katonásan viselkedő csapatot, és egészen másfajta vezetési módszerre, stílusra van szükség a világgazdaság hullámváltozásán, a belföldi és nemzetközi politika alatomos áramlatai között – „fedélzetén” huszonkéntmillió kiehézet, kiábrándult, jövőtlen utassal – lavirózó országhajót. Utóbbi esetében a rossz parancsokat osztogató, tekintélyt vesztett kapitány egy „véletlen baleset” folytán könnyen áteshet a „hajókorláton”. Amint az alig valamivel több, mint húsz évvel ezelőtt meg is történt.

Román lapszemle

Az átkoktól való félelmük miatt mondtak le a nagyobbik kormánypart honatyaí arról, hogy szerzői jog alapján megadóztatásuk a jövendőmondó boszorkákat. (Gândul) ► Egy törvénytervezet szerint a nagyvárosok központjából kitiltanak az óriásplakátokat és az épületeket takaró reklámhálókat, hogy a műemlék épületekben gyönyörködhesünk. (EVZ) ► Valentin Ceauşescu egy lejt kér a fővárosi Odeon Színházról, amiért a család jóváhagyása nélkül másorra tűzték a szülei utolsó óráit feldolgozó darabot. (EVZ) ► Az erőteljesen terjeszkedő bélburi ásványvíz (Bilbor) hazug információkkal reklámozza magát, amikor a vizet „érintetlen erdőkből” eredteteti. A valóságban minden fakitermelési szabályt áthágó lopás folyik a Harghita megyei erdőségen. (Jurnalul Naţional)

Megújulás – régi „megújítókkal”?

Bár a hét elején megalakult Országos Fejlesztési Bizottság független és politikamentes testületként határozza meg önmagát. Kezdeményezője, Mircea Geoană – bár a politikusokat kizárnák a tevékenységéből – arról beszélt, hogy az ország kiemelt célkitűzéseinek és problémáinak feltérképezése során az összes politikai párt vezetőjének a véleményét is kikéri majd.

Bogdán Tibor

▶ A Boc-kormány, de az egész jelenlegi politikai elit képtelen megakadályozni Románia gazdasági, pénzügyi helyzetének súlyosbodását, az országot tehát csak elmélyült szakismeretekkel rendelkező, komoly szakértők vezethetik ki a válságból – véli Mircea Geoană.

Politikamentesség – politikusokkal

A Szociáldemokrata Párt volt vezetője, a szenátus elnökeként az ország második emberének számító politikus ezért szakértőcsoporthoz fordult, Országos Fejlesztési Bizottság néven. A testület célja megemlíteni Romániát a minden területen megmutatókhoz hasonlóan – meghozza a politikai osztály segítségét nélkül.

Ugyanakkor olyan eszközként határozza meg önmagát, amely lehetővé teszi „a nemzeti érdeket szolgáló megbékélést és együttműködést a válság körülményei között”.

Geoană a csoport első összejövetelén kifejtette: a politikai osztály és a román közigazgatás kudarcot vallott, a kommunista rendszer bukását követően nem sikerült kidolgoznia megfelelő országos fejlesztési projektet. Ez a felismerés vezetett oda, hogy négy, tekintélyes hazai nem kormányzati szervezet – az Alkalmazott Gazdasági Csoport, a Transparency International, az Újítási és Fejlesztési Tervek Intézete valamint az Életminőség-kutató Intézet – vezetőivel együtt közös asztalhoz ültesse az ország legjobb gazdasági és fejlesztési szakembereit, az akadé-

miai elitet, a civil társadalom, egyben pedig a nemzetközi pénzügyi világ rangos képviselőit.

Bár az Országos Fejlesztési Bizottság független és politikamentes testületként határozza meg önmagát, és Mircea Geoană szerint a politikusokat kizárnák a tevékenységéből, a szenátus elnöke mégis arról beszélt, hogy az ország kiemelt célkitűzéseinek és legsúlyosabb problémáinak feltérképezése során valamennyi politikai párt vezetőjének kikéri a véleményét.

Nemzetközi támogatás

A szenátus elnöke azt állítja, hogy a testület elnyerte a Világbank Közép-Európával és Ázsiával foglalkozó alelnöke, Philippe Le Houerou támogatását, de a Nemzetközi Valutaalap igazgatója,

Dominique Strauss-Kahn is üdvözölte a bizottság megalakulását, szerinte ugyanis a testület meghatározó tényezője lehet az „új országos projekt kidolgozásának”, egyben „az állami intézmények tevékenységét felülvizsgáló »házőrző« szerepét is betöltheti”.

A Mircea Geoană által előterjesztett „taglistán” olyan tekintélyes nyugati politikusok is szerepelnek, mint Günther Verheugen, Felipe Gonzales, Giuliano Amato. A hazai szaktekintélyek sorában többek között ott található Daniel Dăianu, szekusmúlttal is meggyanúsított volt pénzügyminiszter, Alina Mungiu, a Román Akadémiai Társaság politológusa, Cristian Pîrvulescu politikai elemző, Sergiu Celac, a kilencvenes évek elejének volt külügyminisztere, Mircea Miclea egykori oktatási miniszter, Florin Georgescu, a Văcăroiu-kormány volt pénzügyi tárcavezetője, Renate Weber európai parlamenti képviselő, Traian Băsescu államfő egykori tanácsosa, Winkler Gyula az RMDSZ politikusa, a gazdasági, majd a távközlési minisztérium vezetője, illetve a romániai községek, a romá-

niai városok és a romániai megyei jogú városok egyesületének egy-egy képviselője.

Sajnálatos módon a felsoroltak nem jelentenek éppen- sőt teljes garanciát a válságból való kilábalásra, a megújulásra.

Ravasz vagy naiv?

Politikai szakértők maguk is gyanakvással fogadják az új testület létrehozását. Szerintük ugyanis Geoană szándéka nem más, mint hazai szaktekintélyeket tömörítő struktúrát létrehozni és érdekkörébe bevonni, hogy később ő irányíthassa egy esetleges szakértői kormány létrehozásának folyamatát. Mások szerint viszont ártatlan, naiv elképzelésről, Geoană hatalmi képzelgéséről van szó.

A testület megalakulásának alkalmával osztagotott dokumentum tartalma inkább ez utóbbi véleményt valószínűsíti. Következtetései ugyanis nem többek fellelő kijelentéseknél, közlések sorozatánál. A csoport létrehozásának „stratégiai megindoklásaként” például azt hozza fel, hogy „Románia nem haladhat előre a nemzet valamennyi energiá-

ját hasznosító motor nélkül”. Kívánatosnak csupán azt az utat nevezi meg, „amely az állampolgár érdekeit szolgáló reformokhoz és kormányzásához vezet, hiszen a román társadalom elutasította az utóbbi húsz esztendő valamennyi ál-reformját”. A dokumentum fontosnak tartja „a válság mély gyökereinek tudatosítását”, és úgy ítéli meg, hogy „a társadalmi kudarc iránti közös felelősségvállalásnak annak a felismerésből kell kiindulnia”, hogy „az ország minden lakosa elidegeníthetetlen jogokkal rendelkezik”, amelyek „a fejlesztési ígéretek tiszteletben tartásával kezdődnek. Ez pedig „közösen viselendő teher”. Véggözetetként pedig a dokumentum leszögezi: „Mindaddig, ameddig a kormányzati paradigma változatlan marad, a lakosság fenntartással fogad mindenfajta nagy nemzeti politikai tervet, a kormányzás paradigmaváltás pedig azt jelenti, hogy a kormányzás az állampolgár javát szolgálja”.

Politológusok ezzel a ponttal valószínűleg egyetértenek, annak tudatában, hogy a lakosság magához a testülethez is bizalmatlanul viszonyul majd. ◀

Fegyvernyugvás: mi van az ETA álarca mögött?

Videóüzenetben tudatta az ETA baszk terrorszervezet, hogy a jövőben kerülnek a merényletek elkövetését.

A madridi kormányzat azonban kételkedve fogadta a hírt, mivel hasonló nyilatkozatok már korábban is elhangzottak.

Gy. Z.

▶ Az ETA (teljes nevén: Euzkadi ta Askatasuna, azaz Baszkföld és Szabadság), amely nem csupán Spanyolországban, hanem a szomszédos franciákhoz átnyúló „saját területükön” is harcol a függetlenség kivívásáért, nem utolsó sorban a rendőrség eredményes nyomozása következtében igencsak meggyengült. A BBC-nek és a Gara című baszk szélsőséges lap szerkesztőségének megküldött felvételén – mint az ilyen alkalmakkor már megszokhattuk – a baszk sapkát viselő három szereplő arany színű selyemkendővel takarta el az arcát.

Az álarcosok hangsúlyozták, hogy már néhány hónappal ezelőtt megszületett a döntésük a fegyveres akciók beszüntetésére

Megszegett tűzszünetek

A terrorszervezet nevében beszélő álarcos nő azt hangsúlyozta, hogy már néhány hónappal ezelőtt megszületett a támadó fegyveres akciók beszüntetésére. Csakhogy ez már az ötödik ilyen bejelentés, az előző négynek semmi hosszabb távú fogantatja nem volt: 2006-ban a negyedik fegyvernyugvás véget ért, majd merényletet követtek el a madridi repülőtéren, tavaly pedig Mallorcán helyeztek el több bárban illetve diszkóban gyilkos pokolgépeket. Az ETA a Franco-diktatúra vége óta már nyolcszázánál több ember ölt meg bombatámadásban vagy orvlövészek útján.

A szóvivő ezúttal sem beszélt arról, hogy a „tűzszü-

netet” milyen időtávra gondolják, szövegét ezekkel a szavakkal fejezte be: „Éljen a szabad Baszkföld! A függetlenségért és a szocializmusért!” A nyilatkozat nem volt teljesen váratlan. Spanyolországban az elmúlt hónapokban már elindultak a találgatások arról, hogy a saját meghatározása szerint „a baszk nép megsemmisítése ellen harcoló” ETA lemond az erőszak alkalmazásáról. Ilyen hátszéllel jelentette ki a madridi kormány, hogy csakis akkor hajlandó fölvenni a szervezettel a párbeszéd fonalát, ha a harcosok véglegesen leteszik fegyverüket.

„Saját terroristák”

Érthető, hogy Spanyolországban – ha nem is olyan „látványosan”, mint az

Egyesült Államokban – tartanak a terrorizmus veszélyétől, és nem csupán azért, mert megvannak a „saját” terroristák. A 2004. március 11-én az Atocha pályaudvar és az oda tartó néhány szerelvény ellen elkövetett – 1800 sérültet és 191 halálos áldozatot követelő – robbantásos merényletet ugyan a muzulmán al-Kaida követte el, de ezek a „testvérszervezetek” a valóságban sokban segítik egymást, például egyikük a másik számára föltérképezi a terepet, titokban szállítja a muníciót stb. Az ETA közismerten jó kapcsolatokat ápol az IRA-val is, amely az ír felszabadításért harcol, ma már, persze, egyre kisebb tűzerővel.

A baszk fegyverszünet dolgában – talán épp a spanyol hatóságok megnyugtatóására – ha úgy tetszik, „elaltatására”

– pozitív választ adott a betiltott Batasuna-párt, s vele együtt több kisebb baloldali nacionalista csoportosulás. A múltra emlékezve azonban Alfredo Pérez Rubalcaba spanyol belügyminiszter antiterrorista körökre hivatkozva az ETA nyilatkozatát „elégtelenség” nevezte. Hasonlóképpen vélekedtek a spanyol bal- és jobboldali ellenzéki pártok képviselői is.

Segíthetnek a kormányoknak

A nyilatkozatból az sem derül ki ugyanis, hogy az erőszak állandó vagy csupán időleges elutasításáról van-e szó. A Gara című lapban megjelent, baszkra lefordított szöveg szerint Baszkföld – a nyilatkozat szavait idézve – „útélagazás-hoz érkezett”, és „új politi-

kai feltételek előtt” állnak. Arról van szó, hogy „a baszk polgárok többsége kívánságának” tesznek eleget, és „politikai fordulatot” valószínűsítanak meg a „demokratikus folyamat” eszközeivel. Ezért az ETA fölszólítja a nemzetközi közösséget, támogassa a szervezet kompromisszumakat. A spanyol kormányt pedig közlik óhajukat: teremtsen meg a „szükséges demokratikus minimumot” a Baszkföldön tapasztalható konfliktus politikai megoldására. Az ETA első lépéséül az „önrendelkezést” állítja előtérbe a Spanyolországtól független baszk államhoz vezető úton.

José Luis Rodríguez Zapatero spanyol miniszterelnök a legutóbbi terrorszünet megszakítása óta elutasította a közvetlen tárgyalásokat, kormánya az erőszak feltétel nélküli megszüntetését követelte. A baszkföldi béke megteremtésére mindazonáltal a közös stratégia és a 2011-re szóló állami költségvetéssel kapcsolatos megállapodás kidolgozása máris a madridi kormány és a Baszk-Nacionalista Párt (PNV) megbeszéléseinek tárgyát képezi. A PNV összesen hét szavazattal rendelkezik a spanyol parlamentben, a Cortes Generales-ben, és ez éppen elegendő ahhoz, hogy Zapatero kisebbségi kormányát az ősszel esedékes költségvetési vitában átsegítse a küszöbön. ◀

Lap-top

A nap címe. Stoica: Basescu visszatérhet, 2014 után, pártelnökként, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. Ha valaki még kételkedett benne (magán az államelnökön kívül), a nagy Ó nem tűnik el egyszerűen a sülylesztőben. Legalábbis ez a véleménye a PD-L fő ideológusának. Ha rosszul csal az emlékezetünk, ugyanő miniszterelnöknek is látta már a nagy Trajánt.

Először bent, aztán kint. Adrian Videanu, ha még mond valakinek valamit ez a név, választásokat sürget a legnagyobb kormánypártban. Az *Azi* napilap szerint ez arra vall, hogy a belső háború még csak most kezdődik. Annak ellenére, hogy a volt iparügyi miniszter az elektoralis, vagyis a pártok közötti harc előkészítéséről beszél.

Egy naiv szülő. A *Puterea* összegyűjtötte a jókívánságokat Emil Boc születésnapjára. (A minielnök szeptember hatodikán töltötte a negyvennégy évét.) A „jókívánságok” interneten érkeztek. Ilyesmik: „Jó lett volna, ha nem csupán ugyanazon a napon, de ugyanabban az évben is született volna, mint Mihail Kogălniceanu.” „Köszönöm, Boc úr, hogy tönkretette a családomat. Feleségemmel együtt közalkalmazottak vagyunk, szeptember közepétől pedig munkanélküliek. Nem lenne nagy tragédia, ha lányunk nem épp most jutott volna be az (állami) egyetemre, közel a legnagyobb médiával. De hogyan fogjuk mi az egyetemen tartani, anyagilag támogatni, hogy elvégezhesse tanulmányait? Megmondani neki is szőgyelljük.” Az elkeseredett apa elmondja még, hogy nem tagja semmilyen pártnak. Hát akkor mit akar?

Rejtély. Elég zseni, ha egy karikatúrára azt mondják, hogy nem valami szellemes, de találó; most pont ez a helyzet a *Jurnalul național* szöveges rajzával. Öregecske embernek mondja az orvosa (pszichiáter): „– Határozottan megtiltom, hogy ezután arra gondoljon, hogy megszavazta Basescut.” Magunk is elgondolkoztunk ezen, de kissé más formában: miért az RMDSZ-re (és miért nem saját magukra, a sorsra vagy esetleg pont Basescúra) haraguznak azok, akik megszavazták Basescut?

Minden napra egy mondás

„Mindenki arra gondol, hogy megváltoztatja a világot, de arra senki sem gondol, hogy magát változtassa meg.” *Lev Tolsztoj*

A középszer diadala

A tizenévesek és a huszonévesek – akik Románia lakosságának a negyedét jelentik – egészen más értékeket tartanak fontosnak, mint a többség – derül ki egy felmérésből.

A fiatalok többsége példaképnek a felkapaszkodott, juhászból multimilliomos, analfabétából pártelnökké avasult Gigi Becali, Adolf Hitlert és a Microsoftot alapító William Gates-t tartja.

Gigi bácsot és a világszerte ismert Billt valószínűleg azért, mert önmegvalósításukat a hazai fiatalok mindennél, a családnál is fontosabbnak tekintik. Az önmegvalósítás pedig Kelet-Európában pénzt, kapcsolatot feltételez, miközben a siker csak kismértékben alapul a kultúrán, a tudáson. Ezért az iskola nem játszik jelentős szerepet a tizenévesek jellem-

formálásában, sem pályaválasztásában, az iskolapadokban elsajátított műveltség és szakismertek inkább akadályt jelentenek a gátlástalanságot követelő és viselkedéskultúrát nélkülöző fel-
törekvésükben.

Ambrus Attila

Horváth István

A reménytelenség alkotásai

SZELLEMI DÉZÉS

Hamvas Béla bibliográfiát készít, egybegyűjti a világ válságos állapotával foglalkozó műveket, pontos katalógust szerkeszt a reménytelenség irodalmi alkotásaiból, tárgyas pontossággal osztályozza az általános, a részleges és a szakválságokkal foglalkozó alkotásokat. Tudós könyvtáros, végzi a munkáját. És miközben szorgos alaposan egybegyűjti a reménytelenség szellemtermékeit, rendszerező tudományossággal feltérképezi a világválság minden jelenségét, körököróját, megnyilvánulási formáját, miközben úgy érzi, hiába hívja az emberiség segítségül az Úr nevét, miközben menekül a világból, menekül a gondolkodásba, szellemi létben terjeszkedő magányba, miközben szomorúan bolyong a rövidre kiszabott földi létben, miközben a világot egyaránt félti a tudósoktól, a kommunistáktól, a történészekről, a filozófusoktól, a nemzetiszocialistáktól, az egyháztól, a pártoktól, a társadalmi mozgalmaktól, a humanistáktól, az eretnekektől, a tömegemberek hatalmától, miközben elemzi, magyarázza miért van világválság, ha nincs: lelkeben, szívében új bizonyosság érlelődik; mintha felejtene olvasmányait, a keserű szavakat, melyeket álmatlan éjszakák során magába szívott – és Valéry humanista gondolatával üdvözli a reggelt: „a világ helyzete sohasem reménytelen, mert sohasem azokon múlik, akik nem hisznek az életben, hanem azokon, akik hisznek benne”.
1983 tele; negyven éve Hamvas Béla költők, írástudók szent feladatáról merengett. Ma: múlt.

Genezis. Szigethy Gábor előszava Hamvas Béla: *A világválság című könyvéhez*

Jövőre veletek, ugyanígy?

A palesztinok és az izraeliek újra engedtek az amerikai meghívásnak és békéről tárgyaltak, ezúttal eltökélten, az eredményesség szent szándékával. Miért maradhat mindez – az éves határidő és tervezett köztes tárgyalássorozat ellenére – a szándék szintjén, miért érezhetjük úgy, hogy már a szándék is kérdéses? Mert lehet, hogy igazából a felek egyikének sem érdeke a tényleges megoldás megszületése, és mert ez az érdek egyre távolabb kerülhet a realitástól, vagyis a múlt század hetvenes éveit izraeli–egyiptomi és izraeli–jordán békefolyamainak a rendezést lehetővé tevő momentumaitól. Bármilyen amerikai kezdeményezés történt azóta (más országok közvetítése is ingatag), az kizárólag az USA fikciójának bizonyult; a Közel-Kelet stabilizálása nem igazán engedelmeskedik a képzeletjáték szabályainak. Viszont mivel a Fehér Ház (támogató vagy fukarabb) keze mindig is messzire ért, sem a tárgyalóképesebb Ciszjordán Fatah, sem Izrael nem tudott igazából ellenállni egyetlen békéltető meghívásnak sem. A kormányok tárgyaltak, de tulajdonképpen a saját túlélésükön ügyködtek, ugyanis egyik fél sem volt (lesz?) eléggé erős, hogy figyelmen kívül hagyja egy tényleges régió-stabilizáló program kedvéért a saját „status quo-ban fanatizált” lakosságát, vagy éppen a megosztott és ebben létjogosultságot nyerő politikai erőit. A vezető politikából módszeresen leszivárogtatott ideológiai ajzanyagok annyira átittatták a vezetetteket, hogy ilyen tömegekkel, és interiorizált gyűlölködésükkel minden kormánynak számolnia kell, ha maradni akar. Lehetséges lenne például, hogy Mahmúd Abbász, akinek a falatnyi Ciszjordániában is problémái adódhatnak a saját Fatahján belül, végképp fittyet hányjon a gázai Hamászra, amely nem az agyával ellenzi Izrael létét, hanem az agytörzssével? Vajon a Jordán nyugati partja teljesen „hamásmentes” lenne, s ennek a kiderítésére merne-e vállalkozni Abbász, hogy mégoly komoly békéltetését vehetvige?

A Hamásznak sokkal egyszerűbb a dolga. A folyamat kerékkötőjeként mindenképpen kevesebb hálálszámolnivalója van Amerika felé, mint tényleges protektora, Irán felé, amely viszont nem tárgyalópartner abban, hogy a palesztinok elismerjék Izraelt. Utoljára emlitem a mindenkori tárgyalások másik elemét, a céljaiban stabilnak látszó Izraelt. Döntéseit illetően, tényleg annyira erősekké a telavivi kormányfő, hogy eltekinthet a világ egyik etnikai-ideológiai alapon megszínesebb népétől, vagy a Knesset és a kormánykoalíciók belső pártérdekek által meghatározott fragilitásától?

Ady András

Elgondolkoztató az is, hogy miért istenítik a romániai fiatalok közül sokan Adolf Hitlert. Sajnos, valóban azért, mert egyértelműen idegenyűlölők.

A mai romániai fiatalok határozottan elutasítják ugyanakkor a társadalmi szolidaritás gondolatát. Az emberi közösség szerintük szűkebb, a korrupció, a hátrányos megkülönböztetés, az önmegvalósító energiák gúzsba kötő közege. Az egyéneknek nincs felelőssége közösségre iránt, állítják, csupán a család a fontos. A család is főként azért, mert a fiatalok többsége szükségesnek tartja a szülők anyagi segítségét. No meg azokat a kapcsolatot, amelyek egy állás megszerzéséhez fontosabbak, mint a rátermettség vagy a tudás. A mai tizen- és huszonévesek kerek pereg kimondják: jobb kapni, mint adni! Gondolkodásmódjuk hosszú évekre meghatározta majd a romániai társadalom állapotát. Előrevetíthető: önző, kegyetlen és elbutult, szétesett, atomizálódott közösségekben élnek majd gyermekeink és unokáink. És velük együtt mi, a szerintük konzervatív értékekhez furcsa mód ragaszkodó kövületek.

Ingathatnánk a fejünk, mondhatnánk rosszallóan, mint több ezer éve mondja minden korban az emberiség: „Ezek a mai fiatalok!” Vagy: „Bezzeg a mi időnkben...”

Csak hogy ezek a mai fiatalok a mi időnkben nevelkedtek! Ők a mi társadalomépítő – vagy inkább romboló – munkánknak, oktatási rendszerünknek a termékei. Mert gyerekeinket termékké silányítottuk.

Az iskolakezdet előtti napokban érdemes lenne elgondolkozni azon, hogy tehetnénk-e valamit, szülők és pedagógusok, külön-külön, de főként együttesen azért, hogy a jövő társadalmá az összetartozás, a tudás és a tolerancia társadalmává váljon. Talán többet is tehetnénk, mint eddig! Nem lenne nehéz, mert az elmúlt húsz évben a politikum, a pedagógus társadalom és a szülők szinte semmit sem tettek. Csak rezignáltan szemlélték, hogyan züllesztik az oktatást diplomás munkanélküliek képzőjévé, hogyan juttatja éppen az iskola diadalhoz a középszer. A mai társadalmi,

erkölcsi válság ennek a diadalnak a következménye.

Az oktatáspolitikai elválaszthatatlan a társadalom közfelfogásától. Nálunk az állam nyilván nem akar változtatni ott, ahol nincs meg a reformhoz a szükséges társadalmi nyomás. Ez ma Romániában teljes mértékben hiányzik, a tanárt lenézi a diák és a szülő, aki az elcsépelet közhelyet ugyancsak valós tényként értékeli: a pedagógus a nemzet napszámosa.

Továbbgondolandó, hogy az azonos magyarországi helyzetet az Orbán-kormány is új oktatási törvénnyel kívánja megoldani, akárcsak a Boc-kormány. Azt a normatívaalapú finanszírozást kívánja megszüntetni, mert szerinte az a köz- és a felsőoktatásban egyaránt minőségellenes, amelyet Romániában éppen most akarnak bevezetni. Érdekes – de félek, hogy fájó – tapasztalat lesz követni az ellentétes irányú reformokat és elkönyvelni azok következményeit. Az állam súlyos milliárdokat vont ki az utóbbi két évtizedben az oktatástól Romániában és Magyarországon is, s ennek hosszú távon csak negatív következményei lehetnek. A középszer diadala öröknek tűnik.

Röviden

Boc szerint jót tett az áfaemelés

Huszonöt százalékkal nőtt az állam bevétele a hozzáadottérték-adó (TVA-áfa) emelése óta – állítja a kormányfő. „Kiderült, hogy az emelés óta az áfából származó bevételek 25 százalékkal nőttek az előző hónapok átlagához képest. Ez egyelőre pozitív jelzés lehet, de látnunk kell majd, hogyan alakulnak a dolgok” – mondta el Emil Boc a tegnapi kormányülés megnyitóján. A miniszterelnök hangsúlyozta: az adóból és járulékokból származó bevételek, valamint az adócsalás elleni harc prioritást élveznek a kormány számára. A hozzáadottérték-adót egy kormányrendelet június végén emelte 19 százalékról 24 százalékra.

Agathon: Romániának újabb IMF-hitelre van szüksége

Romániának újabb IMF-hitelre van szüksége, ugyanis jövőre is alacsony lesz a gazdasági növekedés, és továbbra is többet költünk, mint amennyit termelünk – jelentette ki Dan Matei Agathon. A Munkaadók Konföderációjának szövetségi szóvivője nem rajong a Nemzetközi Valutaalapért (IMF), mert nem jelezték előre a válságot, de mint mondta, az ország nem engedheti meg magának, hogy elessen ettől a bevételi forrástól. „Nincs más forrásunk” – szögezte le Agathon sajtótájékoztatóján, a kiadási oldalon viszont jövőre 3,8 milliárd eurónyi nyugdíj, egyes hitelek törlesztése és a gazdaságélénkítés elmaradása áll. Az új IMF-hitel ötletét hétfőn vetette fel Traian Băsescu államfő a Cotroceni palotában tartózkodó Jeffrey Franksnek, a pénzügyminiszter romániai küldöttség vezetőjének.

Stagnálni fog a román munkaerőpiac

Kiegyensúlyozott munkaerőpiaci tevékenységre számítanak a romániai munkáltatók az idei év utolsó negyedében, és ez a becslés kevésbé pesszimista, mint a tavalyi hasonló időszakban, derül ki a Manpower humán erőforrás cég felméréséből. A tanulmányban követett, nettó alkalmazási mutató a 0 százalékos abszolút értéket érte el, amely ugyan két százalékponttal kevesebb az előző negyedévinél, de 11 százalékponttal magasabb 2009 utolsó negyedévi értékénél. A számadat a növekvő, illetve csökkenő számú alkalmazásokra számító munkáltatók közötti különbséget mutatja.

Stiglitz: a megszorítások visszahozzák a recessziót

Rossz lóra tettek az európai kormányok a megszorító intézkedésekkel, jelentette ki kedden Joseph Stiglitz Nobel-díjas közgazdász. A Bloomberg által idézett szakértő szerint Németország, Nagy-Britannia és Franciaország ígérete, miszerint visszahozzák a költségvetési hiányt, rendszerszerű következményekkel jár majd egész Európára. Stiglitz úgy véli, Írországnak már bebizonyosodott, hogy a megszorító intézkedések nem állították vissza a piacok bizalmát, és Európát újra a recesszió veszélye fenyegeti, mivel a kormányok levágják a gazdaságélénkítő kiadásokat.

Szárnyaltak a fapadosok a nyári szezonban

A két legnagyobb fapados légitársaság, az ír Ryanair és a brit EasyJet is jelentősen növelte nyári utasainak számát. A legnagyobb, olcsó jegyeket kínáló társaság, a Ryanair 7,68 millió utast szállított augusztusban, 12 százalékkal többet, mint egy évvel korábban, elsősorban az újonnan megnyitott útvonalak forgalmának köszönhetően. A vállalat kommunikációs igazgatója szerint ezzel a Ryanair utaztatta egy hónap alatt minden idők legtöbb utasát Európában. Az EasyJetnek augusztusban összesen 5,2 millió utasa volt, ami 8,4 százalékos növekedés az előző évhez képest. Mindkét légitársaság 85 százaléknál magasabb foglaltsági arányt közölt.

Kordában tartott bankok

Folytatás az 1. oldalról

„A törvénytervezet egy legális, komplex és átfogó keretet kíván teremteni a fogyasztóvédelem számára, ugyanakkor pedig ösztönözni kívánja a különböző banki szolgáltatások terén levő versengést” – fogalmazott Samuel Calotă, az Országos Fogyasztóvédelmi Ügynökség (ANPC) alelnöke a rendelet megszavazása után a felsőházban, hozzátéve, a dokumentum átválteti az európai uniós irányelveket a hazai törvényhozásba. A tervezet sorsáról most a képviselőháznak kell döntenie.

Ha veszít a bank

Radu Negrea, a Romániai Bankok Szövetségének főtitkára a HotNews.ro-nak elmondta, a még létező ellentmondások feloldása céljából szakértői szinten folytatják a tárgyalásokat a Román Nemzeti Bankkal (BNR), illetve az ANPC képviselőivel a jogszabályról. A Mediafax bankárkörökből úgy értesült, Adrian Videanu volt gazdasági miniszter menesztése előtt ígéretet tett a szektor szereplőinek arra, hogy a fogyasztóvédelmi biztosítékokat módosítani fogják legalább részben, a változó részletű hitelek kamatai esetében.

A HotNews.ro-nak nyilatkozó Nicolae Cintează, a BNR banki felügyeltekkel megbízott elnöke is aggodalmát fejezte ki, hogy az 50-es számú kormányrendelet alkalmazása még jobban elmélyíti a román bankrendszer veszteségeit – mely júliusban meghaladta az 54 millió eurót.

A törvénytervezet legfontosabb előírásai között szerepel, hogy a banki ügyfeleket szerződéskötés előtt teljeskörű tájékoztatásban

Ezekben a napokban a bankok várják ügyfeleiket a módosított hitelszerződés aláírására

Fotó: Bodnár Arthur

Levelek az ügyfeleknek

Ezekben a hetekben a bankok levelet küldtek az ügyfeleknek, melyben arra kéri őket, írják alá az 50-es rendelet értelmében módosított hitelszerződést. A pénzügyminiszter által szeptember 20-án szabják meg határidőnek. Figyelmeztetnek, ha az ügyfél nem fárad be a bankba, akkor a jogszabály értelmében hallgatólagosan elfogadta az új szerződést.

részesíteni a pénzügyminiszternek (e célra egy standardizált formanyomtatvány szolgál), lehetővé teszi továbbá a hitelt felvevők számára a kölcsönösszeg határidő előtti visszafizetését (büntetőkamat nélkül), illetve azt, hogy a szerződéskötést követő 14 napon belül visszaléphetnek a hitelmegállapodásból az okok megnevezése nélkül.

Mint ismeretes, erről a kormány még június folyamán sürgősségi kormányrendeletben intézkedett. Mivel a jelenlegi törvénykezésnek megfelelően a

pénzügyminiszternek szeptember 20-ig szinte minden hitelszerződést módosítaniuk kell, hogy összhangba kerüljenek az új előírásokkal, ez jelentős többletmunkát ró a bankfiókokra, de az ügyfelek is igénybe veszi.

Csak következetesen

Cristian Orgonaş gazdasági elemző szerint fontos különbséget tenni az úgynevezett jó és rossz pénzügyminiszteri eljárások között, ám ez vonatkozik az ügyfelekre is – szem előtt tartva azt, hogy egy

megkötött, érvényes hitelszerződés a felek következetességén alapul. A Businessday.ro-n található írásában rámutat: „bár a bankok is hibáznak a maguk módján (melyet büntetni kell), a most elégedetlenkedő kliensek egy része nem gondolt a későbbi költségekre akkor, amikor kölcsönért folyamodott, hogy tíz- vagy százezer euró értékben autót, plasztmatévet vagy lakást vásároljon.”

Orgonaş populista intézkedések tartja azt, hogy az állam harmadik szereplőként beavatkozik két szerződő fél, a bank és ügyfele dolgaiba, ráadásul visszamenőleg követeli a megállapodás módosítását. A szakember ugyanakkor hangsúlyozta: az országban valóban nagy szükség van a visszaélések felfedezésére annak érdekében, hogy a fogyasztók jogai jobban érvényesülhessenek. ◀

Ökopiac nyílik Szatmáron

Sike lajos

„Az ötlet már korábban megszületett, a kivitelezéssel akadnak gondok, mivel nem volt egy olyan szervezet, amely kellő szakértelemmel megszervezné és üzemeltetne egy ilyen uniós nivójú piacot. De hál'istennek most már minden együtt!” – mondta lapunknak Ilyés Gyula, Szatmárnémeti polgármestere azzal kapcsolatban, hogy holnap megnyitják a régió első ökopiacát a megyeszékhelyen.

A részletekről Pop Ioan kertészmezőnök, a Hagyományos és Ökotermékek Egyesületének elnöke tájékoztatott. Ezek szerint a

piac az új főtéren, a közigazgatási palota előtt fog működni, s heti két alkalommal, pénteken és szombaton, formatervezett sátrakban kínálja az ökokövetelményeknek megfelelő mezőgazdasági termékeket. Nem csupán zöldséget és gyümölcsöt, hanem sajtot, túrót, mézet, házikenyert, zsemlet, kiflit, sőt tájlevegőt is. A 34 sátrort csak azok bérelhetik, akik tagjai az egyesületnek és csak előzetesen ellenőrzött ökokövetelményeket kínálnak a vásárlóknak. Az elnök ígéri: már az elején szigorú szűrő működik, hogy csakis helyi és egyúttal olyan termékek kerüljenek a polcokra, amelyeket a ha-

gyományos módon termesztettek, készítették.

Vagyis a talajt állótrágyával tettek termékenyebbé, a szőlőt például a biotermékeknek is elfogadható, vegyszermentes minőségű borsóval, azaz kétkövel permetezték. Fodor István mérnök, a Szatmár Megyei Mezőgazdasági Tanácsadó Központ igazgatója megkeresésünkre elmondta: az ökotermék még nem azonos a biotermékkel, hisz utóbbinál jóval nagyobb a követelmény. A sors iróniája, hogy a gazdasági válság, a pénztelenség kedvez az ökotermékeknek, mert egyre több kisgazdának nem jut műtrágyára és vegyszerre, s valóban kénytelen visszatérni a hagyományos istállótrágyához, a kékkőhöz és egyébhez, mi több a burgonyáról is kézzel szedi le és elégeti a kártevő bogarakat. Az új piac révén, az esetleges nagyobb eladási ár azonban kárpótolhatja őket a kisebb termésért.

A szatmári Nagypiacra adja el rendszerint termékeit, elsősorban az almát, szilvát, barackot Dohi Vilmos községmesterei östermelő. Megszokott vásárlói vannak, nem is kevesen. Azért járnak hozzá, mert tudják, hogy ma is hagyományos módon, kevés vegyszerrel termeli a gyümölcsöt. ◀

Dohi Vilmos östermelő első között költözhet az új piacra

A szerző felvétele

„Csontvázakat” mutatott Varga

MTI

Hatvanhárom olyan tételt gyűjtött össze a Varga Mihály vezette gazdasági tényfeltáró bizottság, amely az idei vagy a következő évet terhelő kiadásként jelenik meg, illetve amelyet az átadás-átvétel során az előző kormány nem ismertett az új kabinettel. A budapesti Miniszterelnökség államtitkára tegnap emellett közölte azt is, reméli, hogy a következő évi hiány 3 százalékhoz lesz közel. Varga Mihály kijelentette: az elkészült, 64 oldalas tényfeltáró jelentésük egyik legfontosabb megállapítása, hogy az idénre tervezet 3,8 százalékos hiánycél tartható. Mint mondta, meggyőződése, hogy a 2011-es hiány kisebb lesz, mint az idei. A politikus emellett reméli, hogy a következő évi hiány a 3 százalékhoz lesz közel. A 63 „csontvázal” kapcsolatban a bizottság vezetője hangsúlyozta: lehetett volna több is, s nem is reménykednek abban, hogy nem kerül elő több ügy. A tételek között szólt az adóbevételekről, amelyeknél jelentős túltervezés történt 2009 végén: a társasági adót 50 milliárd forinttal, a személyijövedelemadót 40 milliárdal, a jövedéki adóból származó bevételeket pedig 30 milliárdal tervezték túl. ◀

„Robbanékony” páciensek

ÚMSZ

▶ Augusztus végén Temesvár és Vaslui megyében támadták meg a mentőszolgálat alkalmazottait a betegek, akiknek ellátására érkeztek. Mindkét esetben a rendőrség közbelépésére volt szükség ahhoz, hogy a mentősök megmeneküljenek az agresszív páciensektől. Hasonló esetekről rendszeresen tájékoztatást kap az Egészségügyi Minisztérium, a jelenség országsszerte általánossá vált, éppen ezért keményebb büntetési tételt tervez Cseke Attila miniszter azokkal szemben, akik a munkájukat végző egészségügyi személyzetet bántalmazzák.

Nincs alku

A szaktárca az Igazságügyi Minisztériumhoz és a képviselőház jogi bizottságához fordult a kívánt jogszabály-módosítások érdekében: a frissen benyújtott javaslat értelmében az egészségügyben dolgozók (orvosok, asszisztensek, mentőautó-vezetők vagy bármilyen más egészségügyi alkalmazottak) bántalmazása munkavégzés közben, hatósággal szembeni erőszaknak minősül, és ugyanolyan besorolást érdemel, mint a köztisztviselők

Ezentúl a törvény jobban védi az orvost a beteg esetleges agressziójával szemben

Fotó: archív

bántalmazása. „Nagyon sok az agresszió mostanában a kórházakban, a mentőautókban. És ha valaki ma megüt egy munkáját végző orvost vagy ápolót, három hónaptól két évig terjedő szabadságvesztésre ítéhető, vagy megúszhatja pénzbüntetéssel. Mi azt javasoltuk, hogy a büntetések legyenek azonosak azokkal, amit a köztisztviselők bántalmazásáért kapna az elkövető” – figyelmeztetett a tárcavezető. Ez azt jelenti, hogy a tettes hat hónap és há-

rom év közötti szabadságvesztésre ítéhető, ha a jogsértés rábizonyosodik. Az minisztérium olyannyira elszánt, hogy a terveknek megfelelően a felek megegyezése, kibékülése sem zárja ki a büntetőjogi felelősségre vonást. A módosításoknak megfelelően a szóbeli fenyegetést hat hónaptól két évig terjedő börtönnel büntetnék a mostani három hónap – egy év helyett. Testi sértésért hat hónap – hat év helyett, súlyos tes-

ti sértésért három hónap – tizenkét év járna (két hónap – hét év helyett).

Labilis rendszer

„Azt hiszem, nincs olyan orvos ma Romániában, aki ne érezné, hogy egyre feszültebb a helyzet az egészségügyben. Ingerültek az alulfizetett asszisztensek, a kimerült orvosok, és joggal értetlenkednek a betegek, akiknek az ellátása akadozik” – foglalt állást Dan Mureșan

kolozsvári orvos. A szakember lapunknak arról számolt be, maga is vált már agresszív áldozatává. „Éles szóváltásom volt olyan beteggel, akivel nem tudtuk megértetni, hogy érvényes biztosítás nélkül nem jogosult bizonyos szolgáltatásokra. Támadt rám már szülő azért, mert a mentő nem érkezett időben a gyerekéhez. Ilyenkor én mit mondjak? Küldjem a társadalombiztosítóhoz a panaszt? A mentőszolgálathoz? Nincsenek jó válaszok” – tárta szét a kezét az orvos, aki kiszolgáltatottnak és eszköztelennek érzi magát. Mureșan arra hívta fel a figyelmet, hogy leszámítva az egyértelműen vandalizmusból fakadó visszaéléseket, a legtöbb agresszor maga is áldozat, aki így vagy úgy sérült a hazai egészségügyi rendszerben.

A félelem káros az egészségre

„Mindenképpen szükséges lenne egy szigorúbb jogszabály az orvosok védelmében, sajnos gyakori, hogy a betegek sértegetik, verbálisan bántalmazzák a kollégákat” – számolt be a riasztó esetekről Tiberiu Maior Roșca, a Kolozs Megyei Kórház sürgősségi osztályának szakorvosa. A szakember úgy véli,

nemcsak rövid távon, eseti szinten káros a jelenség. „Állandó stressz alatt dolgoznak az orvosok, asszisztensek, ez pedig rontja a diagnózis, a kezelés minőségét. Félelemben nem lehet gyógyítani” – figyelmeztetett a szakorvos, aki lapunknak elpanaszolta: a sürgősségi szolgálaton nagyobb a valószínűsége a konfliktusoknak, mert az esetek többségében válságos állapotban lévő betegeket kezelnek. „Mindenképpen el kell ismernünk, hogy nem minden ilyen esetben a páciens a hibás: gyakran felületesek az orvosok, ilyenkor érthető, ha a beteg tiltakozik” – tette hozzá.

„Nekem volt már konfliktusom a marosvásárhelyi megyei kórház szülészeten a szakápolókkal, mert ingerültek voltak, és úgy éreztem, nem tartják tiszteletben a betegjogokat. Szokatlanul érte őket, hogy szóvá tettem a sérelmeimet, de végül megértették a kifogásaimat, azt hiszem, ha a páciensek és az ellátásban dolgozók egyaránt jól tájékozottak lennének, kivédhető lenne a konfliktusok jelentős része” – nyilatkozta lapunknak Ferencz Borbála kismama, aki a büntetési tételek emelése előtt szerencsésnek tartaná egy országos tájékoztató kampány elindítását. ◀

Újabb árvíztámogatás

Híresszefoglaló

▶ Az árvizek által megrongált gátak feljavítására, megemelésére, a folyóvizek szabályozására, valamint patakmedrek kitisztítására több mint 47 millió lej irányzott elő a kormány a Környezetvédelmi Alapból – jelentette be Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter a tegnapi kormányülést követően. Az

árvízkarok feljavítására jóváhagyott pénzüsszegek elosztásával kapcsolatosan Borbély László elmondta: több mint három és fél millió lejlel egészítették ki a Kovászna megyében, a Bölön, Ko-vászna, Szacsva, Kormos, Lisznyó, Túrja és Bereck patakoknál folyó munkálatok finanszírozását. Hargita megyének a Fehér-Nyikó és a Fehér-Nyikó-mellék folyóinak szabály-

ozására, valamint a Mind-szent-patakon épülő ideiglenes duzzasztógátára hét és fél millió lejlel biztosít a szaktárca. Neamț megye 5 millió, Botoșani 2 millió, Bakó 8 millió, Suceava 2 és fél millió, Maramaros, valamint Argeș több mint 3 és fél millió, Galac 7 millió lej értékben kapott támogatást a Környezetvédelmi Alapból – mondta a környezetvédelmi és erdészeti miniszter. ◀

Egészségügyi kártya jövőre

ÚMSZ

▶ Döntött a kormány a jövőre bevezetendő egészségügyi kártyák előállításáról. A biztosítottak adatait tartalmazó kártyák előállítását az Országos Egészségügyi Biztosító irányítja és az Országos Nyomdavidallalat bonyolítja le.

A tegnapi elfogadott kormányhatározat értelmében az országos egészségügyi kártyát különleges biztonsági feltételeknek megfelelően állítják elő, ezért hamisítás-vedett nyomtatása, alapadatokkal való feltöltése és elosztása az Országos Nyomdavidallalat keresztül történik. A kártyák előállításához szükséges technikai részleteket az Országos Egészségügyi Biztosító rögzíti és ellenőrzi. „A biztosítási kártya

bevezetése a rendszer informatizálásának legfontosabb lépése. Ezáltal csökken a bürokrácia, mert nem kell különféle papírokért kilincselni a biztosított státusz igazolásához. Az intézkedés ugyanakkor lehetővé teszi a költségek hatékonyabb ellenőrzését azáltal, hogy újabb eszközöket teremt az orvosi szolgáltatások nyilvántartására, jelentésére és ellenőrzésére. Az orvosok

könnyebben hozzáférhetnek a páciens kórtörténeti adataihoz, és ez biztosabbá teheti a diagnózisok felállítását is” – részletezte az adathordozó előnyeit Cseke Attila egészségügyi miniszter. A 2010–2012-es kórház-racionalizálási országos stratégiának megfelelően, Romániában jövő év elejétől kezdik meg az egészségügyi biztosítási kártya bevezetését. ◀

Jövőre a beteg helyben fizet

Jövő évtől életbe lép az egészségügyi hozzájárulás új rendszere, amelynek bevezetésére az Nemzetközi Valutaalappal folytatott tárgyalása során vállalt kötelezettséget a kormány. A tervek szerint jövő januártól a betegek fizetnek a házi orvosi ellátásért, a különböző analízisekért és a kórházi ellátásért is. A biztosítottak számára megállapított kötelező egészségügyi hozzájárulás mértéke nem haladhatja meg az évi hatszáz lejt, e fölött az összeghatár fölött az Egészségügyi Biztosító megtéríti a felmerülő költségeket.

HIRDETÉS

SZÉKELYUDVARHELYI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR

VÁROSI SPORTCSARNOK
700 m² épületben, 1800 m² szabadtéren
100 kiállító és 15 000 vásárlató

2010. szeptember 30. - október 3.

târg de toamnă

Őszi vásár

autók
borkiállítás
fogyasztási cikkek
népművészeti kiállítás és vásár

Ajánlatunkért jelentkezzen
szeptember 15-ig!

Prima Rádió
87,9 MHz

Szervező: Prima Press Kft., Székelyudvarhely, 0266-218 112, oszivasar@prima-radio.ro

Megélt pillanatok tárlata

Botár László csíkszeredai képzőművész kiállításának ad otthont a marosvásárhelyi Bernády Ház. A kiállítás megnyitó alkalmával bemutatták a *Megélt pillanatok* című, Botár László művészetét bemutató albumot is.

A szerző felvétele

Antal Erika

► Új évadot nyitott a Bernády Ház, mégpedig Botár László festőművész kiállításával és albumának bemutatásával. Nagy Miklós Kund, a Bernády Közművelődési Alapítvány alelnöke a megnyitón elmondta, a csíkszeredai művész alkotásai nem ismeretlenek a marosvásárhelyiek számára, hiszen kilenc évvel korábban egyéni tárlattal mutatkozott be, azt követően több alkalommal is közös kiállításokon vett részt a Bernády Házban. Méltatásában Nagy Miklós Kund kiemelte, hogy Botár László

Botár László képei gondolatokat, érzelmeket, állapotokat fejeznek ki (nem megszokott módon)

kötődik Székelyföld festészetéhez, amelynek szerves folytatója, ugyanakkor megújítója is. „Nem a hagyományos értelemben megszokott formák tűnnek fel a képein.” – hangzott el a méltatásban a különleges formákat ábrázoló képekről, amelyek gondolatokat, érzelmeket, állapotokat fejeznek ki, csöppet sem megszokott módon, elmélkedésre készítetik a nézőt.

Botár László lapunknak elmondta, 2007-ben és 2008-ban készítette a most látható festményeket, néhányat 2010-ben, de olyan is látha-

tó, amelyet a múlt héten fejezett be. Munkastílusa gyors és határozott, mindig előbb fejben készül el a festmény, mikor a vászon elé ül, már tudja, hogy mi lesz belőle.

A *Megélt pillanatok* című albumot a tavaly, Botár László ötvenedik születésnapjára adta ki a Hargita Megyei Kulturális Központ. A művész barátait, kollegáit kérte fel, hogy írjanak róla, mutassák be művészetét, de a munkásságáról megjelent újságcikkeket is összegyűjtötte. Mindezeket Cseke Gábor újságíró, publicista szerkesztette egybe. A könyvet

három nyelven adták ki, magyarul, románul és angolul, ahogy Botár László fogalmazott, „azért, hogy használható legyen”.

A művész lapunknak elmondta, művészetét legszívesebben semmilyen műfajba nem sorolná, mert akkor skatulyát képezne, de leginkább a neoavantgárd és az experszionista jelzők illelnek műveire. Az album anyagát Cseke Gábor így jellemezi: „Az ember akkor őszinte, amikor megélt pillanatokot fest meg, ebben a kötetben pedig ilyen pillanatokot láthatunk.”

Húszéves néptáncfesztivál

Sike Lajos

► „Az évfordulóhoz méltóan tartjuk meg vasárnap a Bogdándi Nemzetiségi Néptáncfesztivált, ami azt jelenti, hogy az eddigieknél is színesebb lesz a műsor és tartalmában is bővítjük” – tájékoztatta lapunkat a rendezvény főszervezője. Mészáros Lőrinc tanár szerint a szűkös anyagi támogatás ellenére, mintegy húsz együttest hívtak meg Szatmár megye legjelentősebb nemzetiségi folklorünnepére. Az csak természetes, hogy zömében magyar táncosokat, mert a hely szelleme, Bogdánd magyar néptánc-hagyományai is ezt igénylik. A község központjában felállított színpadon többek között bemutatkoznak a koltói, zilahi, szilágycsehi, sámsoni, érmihályfalvi, lompéti és selymesilosvai magyar táncosok, de Magyarországról várják a nagyíványi és a nádudvari együtteseket is. Tasnád és Csanád német, pontosabban

sváb-táncokkal lesz jelen, a bükkvidéki Sztána pedig cigánytáncokkal szórakoztatja a nagyérdeműt. A hagyományokhoz híven a bogdándiak két csoporttal is fellépnek, pontosabban a Nagyrozsmalint mellett a Kisrozsmalint, vagyis a legfiatalabbak is ropják a táncot.

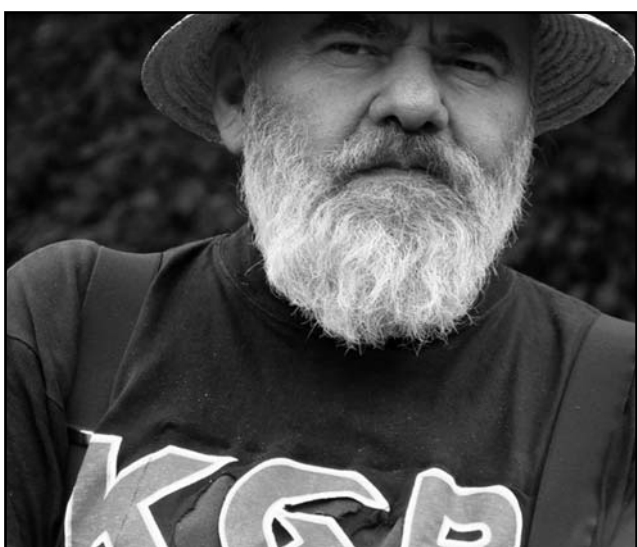
Bogdánd nem véletlenül lett a vidék, Szatmár megye és a Szilágyság közeli részeinek, élő néprajzának központja. Itt a modernizáció sem tudta teljesen kiszorítani a hagyományos népi kultúrát, s nem csak a népdalt, néptáncot és a népviseletet, de a szövést-fonást-hímzést sem. A bogdándi varrottások ma is messze híresek. Egy ügybuzgó tanárnak, Sipos Lászlónak köszönhetően itt jött létre Szatmár megye egyik első tájháza, amely ma kezdeményezője nevét viseli. A mostani, sorrendben húszadik néptáncfesztivál is a neves néprajzos, Sipos László emléktáblájának megkoszorúzásával kezdődik.

Folklorközponná válik Bogdánd a hét végére

A szerző felvétele

Elhunyt Irsai Zsolt

ÚMSZ

► Életének 54. évében rövid, de súlyos betegség után elhunyt Irsai Zsolt képzőművész, művészetpedagógus, a marosvásárhelyi Művészeti Egyetem oktatója (*képiünkön*). Nagy Pál, Bretter György, Feszt László és Nica Ioachim tanítványaként, a kolozsvári Ion Andreescu főiskola diákjaként kezdett el dolgozni a hazai korszerű, alternatív művészeti oktatás megteremtéséért. 1990-1992 között a *Jelenlét* folyóirat grafikai szerkesztőjeként végzett hiánypótló, úttörő munkát.

A méltatlan kompromisszumokat elutasító művészi habitusára jellemző, hogy a főiskola elvégzésekor a kora-

beli művészeti, egzisztenciális állapotok kritikájaként három éves alkotói sztrájkot hirdetett. Széles körben ismert munkái 1996-tól *Anna elrablása* címmel készített installációk. Tagja volt az Apolló; MAMÚ; a RÓZSA művészeti csoportosulásoknak. 2003-tól a Marosvásárhelyen megjelenő *A Hét* vizuális szerkesztője, főmunkatársa. Közreműködésének köszönhető, hogy a hetilap a kortárs vizuális kultúrát naprakészen közvetítette az erdélyi olvasók számára. 2007-től a marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen működő dizlettervezői szakon végzett felbecsülhetetlen értékű munkát. Alapító tagja a Marosvásárhelyen működő B5 Stúdióknak.

Évadkezdés a remény jegyében

Totka László

► „A gazdasági válság a kulturális intézményeket érinti a legerősebben, rajtunk próbálnak spórolni” – mondta el Dimény Levente igazgató a Nagyvárad Szigligeti Társulat évadnyitó sajtótájékoztatóján, majd így folytatja: „a kulturális intézmények nem hoznak ugyan anyagi hasznot, mégis fontos szerepet töltenek be egy közösség életében, mert szellemi támaszt nyújtanak, reményt adnak az embereknek”.

Igen nehéz körülmények között kezd a 2010-2011-es évadot a nagyváradai intézmény, a 25 százalékos fizetéscsökkentés valóságos érvágás volt. Az intézkedés következtében van olyan színművész a társulatnak, akinek a nettó fizetése nem éri el az 500 lejt, mindezt úgy, hogy a színházaknak nincs hátréjük, ünnepük, átlagban évi 110 előadást tartanak.

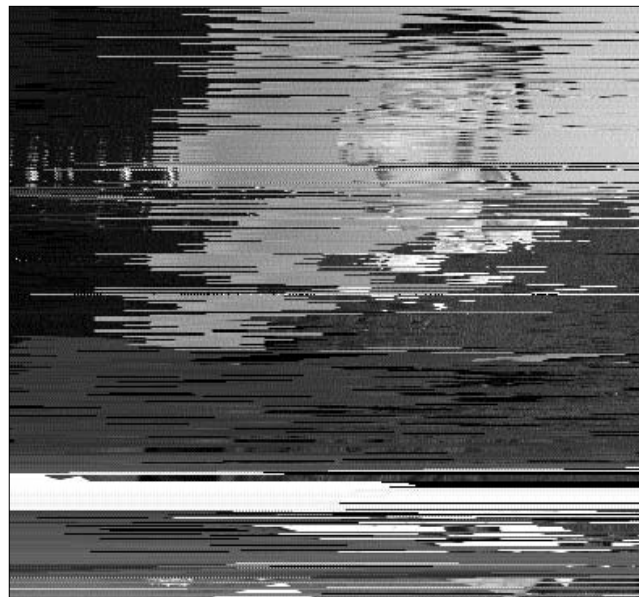
A fizetéscsökkentés a kisegítő személyzetet is érintette, hangsúlyozta Dimény A jó hír pedig az, hogy „aki ilyen körülmények között is itt marad az csakis a színház iránti szerelemből teszi”

Elmondása szerint a magánszférához fordulnak majd támogatásért, akitől azt is megtudtuk, hogy a jegyek és bérletek ára változatlan maradt. Az aranybérlet ára 150

lej, a Szigligeti-bérlet 80, a felnőtt bérlet 50, a Nyugdíjas-bérlet pedig 35 lej. Az aranybérlet tulajdonképpen amolyan mecénás bérlet, tehát azon nézőknek ajánlják, akik a bemutató előtt – előbemutatót – szeretnék látni az előadásokat, és hajlandóak többet áldozni ezért, illetve a színház támogatásáért. Tavaly 20 ilyen aranybérletes támogatója volt a színháznak, remélik, hogy az idén meg többszöröződik ez a szám.

Jó hírként a színházigazgató elmondta, hogy a társulat egy új taggal bővült Varga Balázs személyében. Az évadot Bella István, Mészöly

Gábor, Rossa László *Háború egy csillagért ANI MÁNI avagy Vazomotor visszavág* című mesemusical-el kezdik szeptember 25-én Tóth Tünde rendezésében, október 23-án szeretnék bemutatni Luigi Pirandello *Hat szereplő szerzőt keres* című színművet. Szilveszterre Eisemann Mihály, Somogyi Gyula, Zágonyi István *Fekete Péter* című operettjével, húsvétra pedig Katona Imre – Ruszt József *Paszió* című színművel. Megtekinthető lesz még Patrick Marber *Kísértés* című drámáj, valamint Tasnádi István *Közellenség* című színműve.

A szerző felvétele

Dimény Levente társulatigazgató tartott sajtótájékoztatót

Versenyben a Rotary Díjért

ÚMSZ

► Hét kortárs szépirodalmi kötet van versenyben idén a Rotary Irodalmi Díjért, amelyet a hagyományok szerint október második hetében adnak át – tájékoztatót Holub Katalin, a Rotary Magyarország pr vezetősége. Az elismerést a Budapest–Tabán Rotary Club alapította 2008-ban, azon magyar nyelven megjelent, eredeti irodalmi alkotás számára, amely magas irodalmi értékén túl leginkább kifejezi a Rotary eszmeiségét. Az elmúlt egy év szépirodalmi alkotásai közül a szakmai zsűri Dávidházi Péter *Menj, vándor* című irodalmi esszé-kötetét, Ferencz György *Szakadás* című verseskötetét, Garaczi László *Arc és hátra-arc* című regényét, Juhász Ferenc *A gyerekkor csontváza* című verseskötetét, Szilasi László *Szentelek hárfája* című regényét, Tandori Dezső *Csodakedd, rémszerda* című verseskötetét és Vörös István *Ördögszáj* című drámakötetét jelölte a 2010-es Rotary Irodalmi Díjra. A nevezett könyvek köre szeptember végén három műre szűkül, ezek közül kerül ki a nyertes kötet, melynek írója egy emléklapok és három millió forintot vehet át az októberi díjtadón.

Hajdú-film az Oscar-küldött

ÜMSZ

Hajdu Szabolcs *Bibliothèque Pascal* című játékfilmje képviseli 2011-ben Magyarországot az Oscar-versenyben – jelentette be a Magyar Filmunió. „Teljesen kiszámíthatatlan, hogyan szavaz majd a Los Angeles-i Filmakadémia kétezzer tagja, de a megfelelő promóció nagyon fontos” – kommentálta a hírt Hajdu Szabolcs az MTI-nek.

„Természetesen nagyon örülök a nevezésnek, és azon túl hogy elkészítettem ezt a filmet, a lehetőségeimhez képest mindent megteszek, hogy továbbra is promotáljam, és még több embernek felhívjam rá a figyelmét” – fogalmazott a rendező. Szerinte ahhoz, hogy egyáltalán a film amerikai megítéléséről lehessen beszélni, a filmakadémia tagjainak először is tudniuk kell a *Bibliothèque Pascal*-ról, és ehhez megfe-

lelő amerikai propagandára van szükség. „Tanulságos volt a 2006-ban Oscarra nevezett *Fehér Tenyér* esete, ami érzésem szerint nagyon közel volt a bejutáshoz. Abban, hogy végül mégsem jutott a jelöltek közé, nagyban közrejátszott, hogy az emberek nem tudtak róla” – idézte fel Hajdu a Magyarország képviselőjében négy éve Oscarra nevezett játékfilmje szereplését.

Amint arról lapunkban beszámoltunk az idei Magyar Film-szemle fődját is elnyerő *Bibliothèque Pascal* már bemutatják a világ legnagyobb kulturális központjaiban (Berlin, Los Angeles, Párizs, Sidney) és a film mindenhol kedvező fogadtatásra talált. A július végi szarajevói fesztiválon a művészmozik nemzetközi szövetségének díja (CICAÉ) mellett a tekintélyes páneurópai portál, a Cineuropa díját is a Hajdu filmjének ítelték a szakmai zsűri.

Fotó: Farkas István

Hajdu Szabolcs szerint filmje csak akkor Oscar-esélyes, ha promoválják

A *Bibliothèque Pascal* történetének középpontjában egy fiatal erdélyi lány, Mona Paparu áll, aki egyedül neveli kislányát, Vioricát – a szürke hétköznapi világát

színes mesevilággal helyettesítve. A film utazásainak, szerelmének, nyugat-európai kálváriájának a története, ugyanis megjelenik el-tűnt apja, aki betegségére hivatkozva Németországba kísérteti magát. Csakhamar kiderül azonban, hogy az apa nem beteg, hanem csóroló lett, ezért prostitúcióra kényszeríti lányát. Mona a londoni, Bibliothèque Pascal fedőnévű excentrikus bordélyházba, Viorica pedig a gyámhatóság „fogságába” kerül. ◀

Magyar Oscar-hajtsza

Magyarország 2009-ben Goda Krisztina *Kaméleon*, 2008-ban Bollók Csaba *Iszka utazása*, 2007-ben Pálfi György *Taxidermia*, 2006-ban Hajdu Szabolcs *Fehér tenyér*, 2005-ben Koltai Lajos *Sorstalanság*, 2004-ben Antal Nimród *Kontroll*, 2003-ban Fliegauf Benedek *Rengeteg*, 2002-ben Pálfi Györ-

gy *Hukkle*, 2001-ben Sopsits Árpád *Torzók*, 2000-ben pedig Gödrös Frigyes *Glamour* című alkotását nevezte az Oscarra, ám egyik sem került be az öt legjobb közé. A magyar játékfilmek közül eddig Szabó István *Mephisto* című alkotását jutalmazták Oscar-díjjal, 1982-ben.

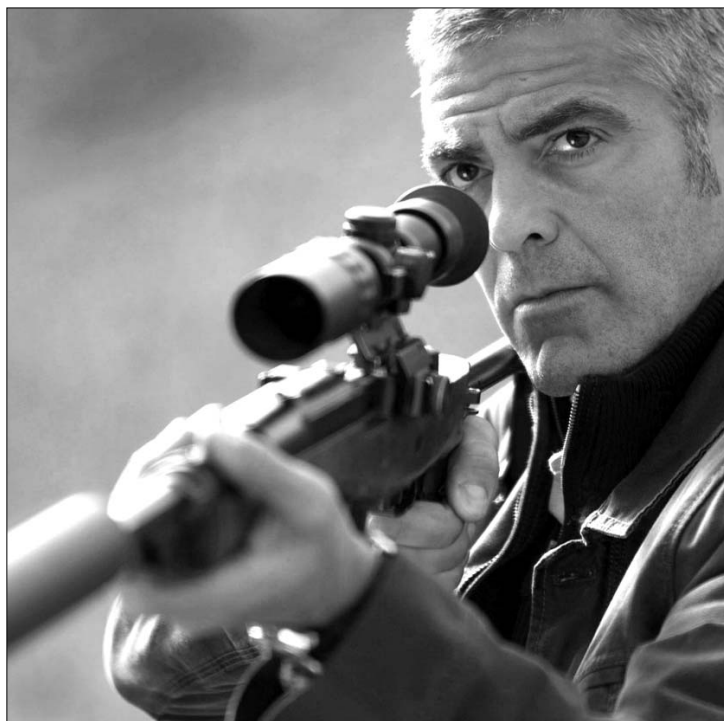
Sztársarok

Clooney, a borostás agglegény

F.I.

Ma kerül mozikba Anton Corbijn holland fotográfus és filmrendező második nagyjátékfilmje, *Az amerikai*. A film főszereplője, az utóbbi idők egyik legfelkapottabb sztárja, a manökenkedő és filmes stúdiót vezető George Clooney, az ENSZ békenagykövete.

George Timothy Clooney 1961. május 6-án született Kentucky államban, ahol már öt évesen talk-show-vezető apja kamerái elé állt. Bár nehezen került az igazán nagy produkciók kamerái elé – legelőször egy reklámfilmbe tűnt fel, amelyben egy hatos csomagolású sört cipelt a hóna alatt – de a sorozatfilmek (*Roseanne*-széria, *Vészhelyzet*) több évadon keresztüli szerepei után hamar a nézők és a szakma kedvence lett. Ezt igazolja egy Oscar-díja (2006 a legjobb férfi epizód szereplő *Szíría-*

George Clooney mátol kémkalandjával csábítja moziba rajongóit

na), két Oscar-jelölése, két Golden Globe-díja (2001, *Ó, testvér, merre visz utad?* és 2006, *Szíriana*), hat Golden Globe-jelölése, egy Arany Málna- és két Emmy-jelölése is.

Egyik legnagyobb sikerét Steven Soderbergh *Ocean's Eleven – Tripla vagy semmi* című filmjével érte el. Az 1959-es mozi remake-jében olyan nagy sztárokkal játszik együtt, mint Brad Pitt, Andy Garcia, Matt Damon és Julia Roberts.

1987–1989 között együtt élt Kelly Prestonnal. 1989-ben megnősült, a felesége Talia Balsam színésznő volt, de három évvel később elváltak. Randevűzött Denise Crosby, Brooke Langton színésznőkkel és Lisa Snowdon modellel. Egyszer nyilvánosan kijelentette, hogy többé nem nőszül meg és nem akar gyerekeket. Azóta magánéletében boldogan játsza a borostás agglegény szerepét. ◀

Száz szó

Suceaván lóval lopott autót egy fiatalember. A bő egy lóerő elegendő volt arra, hogy az alig egytonnás Dacia-t kivonszolja az útra, és ott megkezdje pár méteres, alkoholtámogatott kéjutazását. Azonban a motorháztető alatt rejtkezkedő kis ménes megbokrosodott, és a tolvaj hamar a sáncban kötött ki. Tanulság: aki ma Daciát akar vezetni, legyen józan, legyen jó kormányos, és nem utolsósorban: bicskölje meg azokat az eszközöket, amelyek igénybevételével végre kivonhatja lerobbant Daciáját a tyúkszaros kisudvarról az európai normát teljesítő autószerződésre. És ha gyöngye Daciánkkal türelmesen a ló hátsója mögött kocogunk, talán élve eljutunk a Célhoz, ám ha rohanni akarunk, könnyen összetörhetjük magunkat...

(prier)

Röviden

Marseille-i főkonzul Cațavencu-szerkesztőből

Ioan T. Morart, az *Academia Cațavencu* szerkesztőjét nevezné Románia marseille-i főkonzulátusának élére Teodor Baconschi. A külügyminiszter a napokban terjesztette Emil Boc miniszterelnök elé javaslatát. Morar örömmel fogadta a jelölését, és így nyilatkozott: „megtisztelőnek érzem Baconschinak a felkérését, és akármilyen idejétmúltnak is tűnjön a kijelentésem, de teljesíteni fogom a hazám iránti köteleességem. Kérem, jelöltetésemet ne értelmezzék úgy, mintha az államkasszából jutnék meg nem érdemelt juttatásokhoz, hanem inkább csak új fejezetet szeretnék nyitni a karrieremben.” Három évvel ezelőtt Morar a *Cotidianul* napilap hasábjain vehemensen kritizálta Gabriel Stănescu újságíró marseille-i főkonzullá nevezését, önmagát viszont alkalmasnak tekinti az állásra. Állítása szerint ugyanazt a jobboldali értékrendet vallja, mint az őt kinevezők.

Apróhirdetés

Eladó Tusnádfürdő déli bejáratánál, szép környezetben, fákkal egy 3000 m²-es telek, rendezett iratokkal, víz-, villany-, gázbekötési lehetőségekkel. Kiválóan megfelel panzió vagy hétvégi ház építésére is. Ár: 10 euró/m². Telefon: 0745-312 511.

Csikszeredában eladó kétszobás földszinti lakás, saját hőközponttal, teljesen felújítva. Adottsága bármilyen tevékenységnek megfelel. Édeklődni a következő telefonszámokon: 0749-788 109 vagy 0744-477 044.

Kiadó 3 szobás (nappali, dolgozó, háló, tágas konyha, 1 fürdőszoba) felújított, bútorozott, teljesen felszerelt (hűtő, mosógép, TV, légkondicionáló, internet/kábeltévé) lakás Bukarestben a Drumul Taberei negyedben. Ár: 300 euró/hó. Lehetőleg hosszú távra. Érdeklődni lehet a 0723-965 601 számon.

EB: működik a médiatörvény

MTI

Az Európai Bizottság (EB) jelenleg nem lát okot arra, hogy eljárást indítson bármely EU-tagállam ellen az alapvető jogokhoz tartozó szólás- és sajtószabadság megsértése miatt – mondta Neelie Kroes, az uniós végrehajtó testület médiaügyi biztosa az Európai Parlament strasbourg-i vitájában.

A késő estebe nyúlt keddi vitát annak nyomán tartották, hogy egy beadvány szerint súlyos fenyegetés éri az információ szabadságát és a médiaszabadságot több EU-tagállam-

ban. A beadvány szerint „a Cseh Köztársaság és Olaszország után Magyarország, Észtország és Románia is az információ és a média szabadságát súlyosan korlátozó tervezeteket vitat meg, amelyek olyan hatásokkal kívánják felruházni a kormányokat, amelyek birtokában meghatározhatnák a média által közölt tartalmakat, cenzúrázhatnák az ellenük irányuló bírálatokat, és növelhetnék a média kormányzati ellenőrzését”.

Kroes hangsúlyozta: a médiapluralizmus, az újságírói forrásainak védelme, a magán- és

közhatalom bírálatának szabadsága, a független média és a független szabályozó testületek léte egyaránt lényegi előfeltétele annak, hogy teljes mértékben gyakorolható legyen a véleménynyilvánítás szabadsága. „Az Európai Bizottság teljes mértékben elkötelezett az alapvető jogok védelme mellett” – mondta a biztos.

Jelenleg az uniós végrehajtó testület nem lát okot arra, hogy interveniáljon – közölte Kroes, és hangsúlyozta, hogy a tagállamok alkotmányos berendezkedése védi az alapvető jogokat. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.

Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr.1,
O.P. 33, C.P. 17

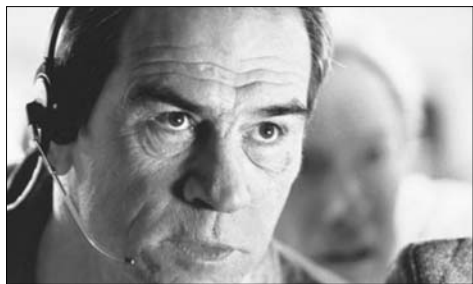
* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

PÉNTEK
2010. szeptember 10.

A nap filmjei

VIASAT3, 22.30
Úrcowboyok

1958-ban az Amerikai Légierő parancsnoksága kiválasztotta négy legjobb és legmerészebb pilótáját, hogy felkészítse őket az első űrutazásra. Ám a tervek végül másképp alakultak, és az űrkísérlettel járó dicsőséget egy kísérleti majom aratta le. Az egykori nagy csapat négy évvel később azonban újra szolgálatba lép. Egy orosz műhold irányító-rendszere felmondja a szolgálatot.

m1, 22.35
Kísért a volt nejem

Nem tudni, a képzelet űz-e játékokat hősünkkel, vagy higgyünk-e vele történet regénynek. Leopold eleddig úgy érezte, az ég kegyelme: élete derűs volt, csillogó női szemek ölelték körül, minden jól muzsikált. Míg nem egy napon lesújtott a villám: ott állt előtte Julia teljes valóságában, Julia, a hat éve halott felesége. Ugyanolyan vonzó és kívánatos volt, mint életében és most is hatni tudott rá.

m2, 23.10
4 hónap, 3 hét, 2 nap

Otilia és Gabita szobatársak egy kollégiumban. Munkatársak az egyetemen. Egy romániai kisvárosban járunk, a kommunizmus utolsó éveiben. Otilia kivesz egy szobát egy olcsó szállodában. Délután egy bizonyos Bebe úrral van találkozik. Gabita terhes, az abortuszt tiltja a törvény, és még egyikük sem volt soha ilyen helyzetben.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.00 Hírek 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Egy az Isten! 15.05 Arcvonalok 15.35 Tér-idő 16.00 Közelről 16.45 Hétköznapi tudomány 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.05 Sportvilág 20.25 Tettlen ért szavak 20.50 Jó éjszakát 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történései 23.00 Krónika 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Heti esemény-összefoglaló

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnagyok, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás, Művelődési hírek Művelődési hírek, Agrárgazda az unió küszöbén 13.05 Zenei üzenetek 14.00 Hírnagyok, Délutáni váltás 16.00 Hírnagyok, Sport, Rádióújság 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, reklám 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek, rendezvényajánló 16.15 Mozgástér 17.00 Nap-óra 17.30 Nóták 17.55 Hírek, műsorismertető

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.55 Heuréka! Megtaláltam! (ism.)
10.25 Carlo és vendégei
10.55 Ez volt a divat, ez lett a divat
11.40 Kézjegy
12.30 Kíváncsgosár
15.00 Híradó
15.10 Kikötő
15.20 A világorökség kincsei
15.35 Irány a strand!
16.05 Kupé
16.35 Beavatás
16.50 Zorro (am. kaland sor.)
17.15 Anya, az állatorvos (német sor.)
18.15 Térkép Integrációs magazin
19.00 Híradó
19.35 Mese - Mazsola és Tádé
20.00 Labdarúgó-mérkőzés Nemzeti Bajnokság 6. forduló. DVSC-TEVA - Videoton FC
22.05 Tűzvonalban (magyar sor.)
23.05 Sporthírek
23.10 Kikötő - Friss (ism.)
23.20 Halálós sodrás (am. filmdráma, 1997)
1.00 Koncertek az A38 hajón
2.05 Híradó (ism.)

TVR 1

7.30 Az első órában
8.00 Az ezüst vadló
8.30 Miacarabefana.it (sor.)
9.00 Egyszerűen izletes
9.10 Nézd Románia!
9.15 A világ palotái
9.45 A természet nagy eseményei
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
11.15 100%-ban garantált
12.15 A mágikus szem (ism.)
12.50 A legendás doktor Hur Jun (sor.)
13.50 Zsebtörténetek
14.00 Hírek
14.45 Teleshopping
15.25 Románia parlamentje
16.25 Közelebb hozzád
16.55 Nagyszerű emlékek
17.20 UEFA magazin
17.50 Vízor monden
18.25 Győzd le az árvizet
18.30 Nézd Románia!
18.35 A legendás doktor Hur Jun (sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Sherlock Holmes (am. fantasy)
22.50 Zsebtörténetek (ism.)
23.00 CSI: A helyszínelők (sor.)
0.00 Hírek
0.15 Grey anatómiája (sor.)

VIASAT 3

8.55 Gyilkos sorok 9.50 Veronica Mars 10.45 Doktor House 11.55 18 évvel később (francia vígjáték)
14.10 Monk (sorozat)
16.05 CSI (sorozat)
17.00 Alice új élete (sorozat)
18.05 Gordon Ramsay 19.05 A narancsvidek (sorozat)
20.00 Doktor House (sorozat)
21.00 Jóbarátok (sorozat)
21.30 CSI: New York-i helyszínelők (sorozat)
22.30 Úrcowboyok (amerikai-ausztrál akció-vígjáték, 2000)

m1

6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
Benne: Híradó, sporthírek, időjárásjelentés
10.00 Gaudi és Barcelona - város a XX. század hajnalán
11.05 Nappali
13.01 Híradó délben
13.25 Kárpát Expressz
14.00 Operettalbum
14.30 Körzeti magazinok
15.20 Közlekedő
15.30 Átjáró
16.00 Nemzet és védelem
16.25 Sírjaik hol domborulnak...
16.55 Sorstársak
17.25 Hírek
17.36 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
18.50 Mindig zöldebb (ausztrál sorozat)
19.40 McLeod lányai (ausztrál kaland sorozat)
20.30 Híradó este
21.05 Údító - Szilágyi Tibor műsora
22.05 Az Este
22.35 Kísért a volt nejem (belga-francia vígj., 2007)
0.05 Villanófényben
0.35 Hírek
0.40 Sporthírek
0.50 Ma Reggel (ism.)
2.50 Operettalbum (ism.)

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (sor.)
7.55 Győzd le az árvizet
8.00 Fraser és a farkas (vígjátéksor.)
9.00 Arabela (csehszl. sor.)
10.00 Hírek
10.15 Szabad a szembejövő sáv
11.15 David Attenborough: Élet hidegvérrel
11.45 Lehet, hogy nem tudtad
12.00 Hírek, Sport
12.45 Két dojnázó
13.15 A románok kincse
13.45 Teleshopping
14.30 Utópia
15.00 Együtt Európában
16.00 Familie Dr. Kleist (sor.)
18.00 Euronews híradó
18.15 Győzd le az árvizet!
18.30 David Attenborough: Élet hidegvérrel
19.00 A törvény ereje
19.30 Esély és esélytelenség
20.30 Csavargó halász
21.00 Jamie Oliver varázslói
21.30 Lex et Honor
22.00 Hírek
23.10 Amerikában történt
0.10 Exodus (olasz sor.)
1.55 Memento (am. thriller)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan (live) 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Információk (live) Vali Moraru műsora 20.00 World Cup of Poker 21.00 Wrestling RAW 23.00 American Gladiators 0.00 Playboy 0.30 Sport.ro Hírek

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Hrvatska kronika
10.25 Ecranul nostru
10.55 Az építészet ürygény
11.40 Énekelt versek - József Attila versek és dalok
12.05 Mesélő cégtáblák
12.30 Aphroditétől - Zeusz, a görög tartományok A-tól Z-ig
13.01 Híradó
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Öt perc próza
14.55 Pengető
15.45 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapi (olasz sor.)
16.35 Egy lépés előre (spanyol sor.)
17.25 Bűvölet (olasz sor.)
18.15 Magyar bulizene
19.15 Átjáró
19.40 Inami (anim. sor.)
20.00 Don Matteo (olasz krimisor.)
21.00 Híradó
21.21 Sporthírek
21.30 Castro - Ember és mítosz
22.25 24 (am. sor.)
23.10 4 hónap, 3 hét, 2 nap (rom. filmdráma, 2007)
1.00 McLeod lányai (sor.)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
9.55 Könyvbemutató
10.00 Született bankrablók (auszt. filmdráma, 2008)

12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Mind közelebb (amerikai thriller, 1995)
16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sor.)
17.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.30 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
22.30 Államfőnök (amerikai vígjáték, 2003)
0.30 Mind közelebb (amerikai thriller, 1995) (ism.)
2.30 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.30 Államfőnök (amerikai vígjáték, 2003) (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 meneTrend (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli - Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentín sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.35 Jópofa kofa (am. vígj. sor.)
16.00 Celeb vagyok, ments ki innen! (reality show)
17.15 112 - Eletmentők (német akció sor.)
18.20 A szerelem rabjai (arg. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf - Ki vihethet el a milliárdokat?
21.05 Fókusz
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
Utána: RTL-hírek
22.20 CSI. A helyszínelők (am.-kan. sor.)
23.20 Vámpírnaplók (amerikai sor.)
0.20 Smith (am. krimisor.)
1.20 Reflektor
1.35 ittHON
2.00 Alias (am. sor.)
2.45 Autómánia (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
Mihaela Călin és Vlad Ionescu
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeauval
11.15 Columbo - Béke poraira (amerikai krimi, 1998)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 A Tűz Markában (amerikai filmdráma, 2001)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Övzissaru (amerikai akció-vígjáték, 1990)
Sz.: Arnold Schwarzenegger, Penelope Ann Miller, Richard Tyson, Pamela Reed, Linda Hunt
22.45 A hét kard I egendája (dél-koreai-hongkongi-kínai akciófilm, 2005)
2.15 Övzissaru (amerikai akció-vígjáték, 1990) (ism.)

FILM+

8.05 Ördögi út a boldogsághoz (amerikai vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Én a vízilovakkal vagyok (olasz vígjáték)
15.00 Pustító tűzvihar (amerikai-kanadai-német katasztrófa film)
18.20 Kipurcanc a bébicsős, anyának egy szót se! (amerikai vígjáték)
20.15 Hudson Hawk - Egy mestertolvaj aranyt ér (am. vígjáték)
22.10 War (am. thriller)
0.05 Nyomd a lövéte! (amerikai akciófilm)

TV2

7.00 Alexandra Pódium
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televízó
11.30 Teleshop
12.45 Kaszakó (amerikai vígjáték, 1993)
14.30 Kvízió
16.00 Szentek kórháza (ausztrál sor.)
17.00 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.30 Elbűvölő szerelem (mex. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes - A TV2 randi-műsora
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
23.20 NCIS (am. krimisor.)
Közben: Kenősorsolás
0.20 Shark - Törvénytörési ragadozó (am. krimisor.)
1.20 Bajnokok Ligája magazin
1.50 Tények Este Hírműsor
2.20 EZO.TV
3.15 4400 (am. sor.)
4.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes (ism.)
8.20 Sport Florentínával

8.30 Teleshopping
9.15 Vírus a fedélzeten (am. akcióf., 2007), 2. rész. (ism.)
11.30 Hipnózis, az elme játéka
12.30 Teleshopping
13.15 Sport, diéta és egy sztár
13.45 Teleshopping
14.15 The Path to 9/11 - A terror útjai (amerikai dráma, 2006)
16.15 Focus Monden
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 A legszebb vidéki lány kerestetik - reality show
22.00 Farmer feleséget keresek - reality show
23.30 Az ismeretlen katona (kanadai-izlandi-angol filmdráma, 2005)
1.30 Hírek (ism.)
2.30 Senki sem tökéletes (román vígj. sor.)
3.00 Az ismeretlen katona (ism.)

KANAL D

9.00 Teleshopping 9.30 Sztárok inkognitóban
10.30 Ezüstszerem (sorozat)
12.30 Hírek 13.15 Orvosok (sorozat)
14.45 Legyél az enyém 17.00 Aliye (sorozat)
18.45 A nap híre 19.00 D-Hírek 19.45 Aliye (sor.)
20.30 Szemek az árnyékban
21.45 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz 23.00 Painkiller Jane (kanadai-amerikai sci-fi sorozat)
0.00 Megharapva (kanadai horror-vígj., 2008)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzártá (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
10.30 Felfedező (ism.)
11.05 Ingatlanpiac (ism.)
11.30 Soroló (ism.)
12.05 Vonalban (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Lapzártá (ism.)
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Zöld övezet (ism.)
15.30 Iskolapédia (ism.)
16.00 Fidesz önkormányzati kampánynyitó (élő)
Élő közvetítés a Symba csarnokból
18.00 Híradó
18.35 Európai híradó
19.05 Értékmentés másként
19.30 BBC Hard Talk
20.00 Híradó
21.05 Péntek 8 Mondatvadászat
22.00 Híradó 21
22.30 Célpont Oknyomozó riportműsor
23.05 Civil kaszinó - Hűsbavagó kérdések
0.05 Péntek (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyet vezetni! - Kipufogó-hegyek
8.00 Újjáépítők
9.00 Autókereskedők - Mini 1000 City
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák
11.00 Nagy durranások - Newcastle
12.00 Gigászi építmények
13.00 A túlélés törvényei - Oregon
14.00 Ötödik sebesség
15.00 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült?
17.00 Állítólag - Beton-vitorlázógép
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Mocsári favágók
20.00 A túlélés törvényei - Válogatott kalandok
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Amerika határain
23.30 MacIntyre alvilági útikalauza
0.30 Dühöngő világ - Elszabadult indulatok
1.30 Tornádók nyomában
2.30 Végzetes másodpercek
3.00 A túlélés törvényei - Belize

HÁLÓZAT

10.00 Prímátorna 10.30 Teleshop 11.00 Zodiákus
13.00 Teleshop 14.30 Biztonsági Zóna 15.00 Tabu Tv
15.30 Szentföldi szent hírek üzenete 16.00 Zodiákus 18.00 Az ózdi "Aranycsapat" 18.30 Madarak tolláról 19.00 Viva Natura 19.30 9 és fél nindzsa (amerikai vígjáték)
21.35 Hírhaló 22.00 A riporter (amerikai thriller)
0.00 Nincs menekvés, nincs visszaút (amerikai akciófilm)

Szeptember 9., csütörtök

Az év 37. hete és 252. napja, hátravan 113 nap

Ma **Ádám** nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Ádám bibliai férfinév, az első emberpár férfitagjának neve. A név héber eredetű, az eredeti jelentése: ember. Holnap **Hunor** és **Nikolett** napja van.

Évfordulók

- 1928-ban Asboth Oszkár találmányának, a helikopternek első felszállása.
- 1941-ben Szlovákiában kiadják a zsidóellenes intézkedéseket összefoglaló törvényt, az ún. Zsidó Kódexet.
- 1944-ben a Szovjetunió felszabadítja Bulgáriát.
- 1945-ben Grace Hopper admirális felfedezi az első számítógépes „bug”-ot: egy molylepkét.
- 1948-ban Észak-Korea megváltoztatja nevét, megalkul a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság.

Vicc

– Móricka, mondd, mi szeretnél lenni, ha nagy leszel?
– Télen medve, nyáron tanár.

Recept

Pikáns burgonyafőzelék
Hozzávalók: 80 dkg burgonya, 1 zöldpaprika, 1 paradicsom, 1 fej hagyma, 1,5 dl tejföl, 2 evőkanál liszt, 1 babérlevél, olaj, só.

Elkészítés: A hagymát felaprítjuk, majd olajon megpároljuk. A burgonyát meghámozzuk, felkockázzuk, zöldpaprikát vékonyan felcsíkozunk, majd a hagymához adjuk. Folytonos keverés mellett 2 percig sütjük. Utána belekeverjük a négybe vágott paradicsomot. Annyi vizet adunk hozzá, amennyi ellepi, majd sóval és babérlevéllel ízesítjük. Addig főzzük, amíg megpuhul, majd belekeverjük a liszt és tejföl keverékét. Felforraltjuk, kivesszük a babérlevelet, és tálaljuk.

Gondolatjel

Visky István rovata

A ránk bízott titkok kifecsegeése nem kis terhet ró a lelkiismeretre. Ezt úgy igyekszünk ellensúlyozni, hogy szigorúan meghagyjuk annak, akit beavatunk a titokba, hogy megőrizze azt. Ezzel nem csak méltatlanná váltunk bármiféle titok őrzésére, hanem nevetségessé is válunk. Hiszen valóban nevetséges titoktartást

kéri akkor, amikor éppen kifecsegtük azt. A titkok kikerülhetetlenek, naponta ránk bízati egy-egy. A pletykálkodás tulajdonképpen a titok elől való beteges menekülés. Az ember azt hisz, hogy ha titkot oszt meg mással, akkor felnéznek rá az emberek, értékesnek és jól értesültnék tartják. Pedig csak nevetség.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Egy régi problémára talál megoldást, ami nagy könnyebbséget okoz. Az estét romantikus hangulatban töltheti kettesben szerelmével.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Remek napja lesz ma. Alkalma adódik beszélgetni, ami nagyon szórakoztatja. Nagyszabású pénzügyi tranzakciót hajthat végre.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Remek megérzéseinek köszönhetően megtalálja a legjobb megoldásokat az adódó problémákra. Magánéleti ügyei is helyére kerülnek.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Munkatársait körülményesnek és lassúnak találja, akik ma hátráltatják. Lehet, hogy nem velük van a baj, hanem Ön vágtat előre forrófejűn? Ne hajtsa túl magát!

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Újhold idején a szerelemben a romantika és az érzelmek vezérlik. A baj ott kezdődik, ha nem tudja szétválasztani a munkáját a magánéletétől, emiatt megromlanak a kapcsolatai.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Mielőtt támogatást nyújtana egy társaságnak vagy más szerveződésnek, tájékozódjon arról, hogy ez szolgálja-e leginkább a

saját érdekeit. Ne hagyja, hogy elragadják az érzelmei.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Ha nem akar elválni, tördjön többet a párjával. Az együttműködés megkíván bizonyos toleranciát. Nem lesz könnyű, de próbálja mégis gyakorolni.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Lőrinc-nap után is akad munkája bőven. Mindamellet úgy érzi, megérdemel néhány nap pihenést, hogy újratöltse energiataartalékait. Jót tenne egy kis környezetváltozás.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

A Mars hatására türelmetlenné válik. Igazán szerencsés, hogy olyan párja van, aki békés és megértő. Ne feszítse túl a húrokat!

BAK (XII. 22.–I. 20.)

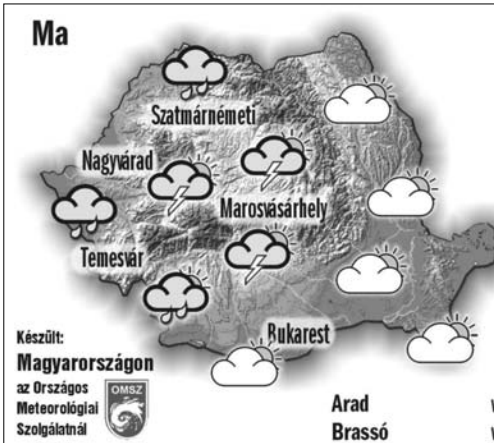
Élete fordulópontonhoz ér, és el kell döntenie, merre szeretne továbbhaladni. Legyen körültekintő, ne siesse el a dolgot. A fontos kérdéseket beszélje meg kedvesével vagy barátjával.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Személyes pénzügyei nagyobb figyelmet igényelnek. Kiadásait próbálja csökkenteni. Az estét egy kulturális rendezvényen töltheti, ahol sok jó baráttal találkozhat.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Kitartó munkájával, lelkesedésével sikerül kivívnia környezete elismerését. Újabb nagyszabású feladatba kezdhet.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A következő napok időjárása

Péntek
Nyugaton felhős, nyirkos idő várható. Keleten azonban némi napsütésben is bízhatunk.
19°C / 24°C

Szombat
Felszakadozik a felhőzet, napsütésre mindenütt lehet számítani. Kisebb zápor délen alakulhat ki.
20°C / 25°C

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	24°C	16°C
Brassó	22°C	15°C
Bukarest	25°C	17°C
Csikszereda	19°C	11°C
Kolozsvár	20°C	14°C
Marosvásárhely	21°C	16°C
Nagyvárád	19°C	15°C
Szatmárnémeti	18°C	16°C
Temesvár	21°C	16°C

Horváth István

***	TELEVÉNY-FOLD	JAVASLATOT VISSZAVETŐ	NYÍLÁS (TAJ.)	JÉSIŐ BETŰ	FEJET-LENŰL TÖMI!	ÁNIZSOS TORÓK PALINKA-FELE	EGYSEJTŰ CSIRAMAG	... CSAK; ALIG	FÉRFI NADRÁG-FELE RÉSEZ
EGYFÉLE KATONAI EGYSEG									
BECÉZETT ULRIK				IRATTARTÓ					
ÉRDEKTELEN FÉRFI, PASAS				KOSZTOLÁNYI MUZSÁJA	EGYPT. KERESZTÉNY				
ASZFALTOS IS LEHET			PAPIRRA VET	VERSSOR IGÉJE	RÉGEN LÓ HÚZTA			YOUNG	BIZTOSZÓ
CIPÓ HÁTSÓ RÉSE						NORVÉG ZENEKAR	KAUKÁZUSI NÉP		
KÖTÉSRE VALÓ ANYAG							VASDARABI	... POETICA	
***	ZSO-LOZSMA				GRAFKA				
	KUBA BELSEJE!				HÍDFŐ!				
ÚJPESTI FOCI-CSAPAT				ÉLJEN!					
				RÓMAI 500					
BÁRÁNY... (SZABÓ MAGDA)									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ta Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

Paprika rádió fülön csíp 95,1 fm

r.a.d.i.o 88 f M

Sláger Rádió fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón: www.agnusradio.ro

rtm MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ 98.9 FM

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ ahol talál a szó

Csak kínlódnak Lucescuék

Labdarúgás

Turós-Jakab László

► Továbbra is a bírálatok keresztüzében és hatalmas nyomás alatt, Răzvan Lucescu Minszkben sem tudta győzelemre vezérelni a 2012-es Európa-bajnokságra kijutni vágyó román labdarúgó-válogatottat: a trikolórok 0-0-ra mérkőztek a házigazda fehérorosokkal.

A „kicsi” Lucescu öt helyen is változtatott a múlt pénteki, Albánia elleni kezdőcsapatban, ami jobb játékhoz vezetett ugyan, de nem javított az eredményességen. A fehérorosz fővárosban a trikolórok Pantilimon–Maftei, Tamaș, Chivu, Raț-Rădoi, Florescu–Torje (Cociș, 46.), Stancu (D. Niculae, 73.), Deac (Marica, 83.)–Bilașco összeállításban szerepeltek.

A Chivu (piros mezben) vezette románok csak vergődni tudtak a fehérorosok ellen

Fotó: Mediafax

Közben a franciák 2-0-ra verték idegenben a bosnyákokat, az albánok pedig 1-0-ra legyőzték a luxemburgiakat. Két teljes forduló után a D csoportban Albánia (4 pont, 2-1) vezet Fehéroroszország (4p, 1-0), Bosz-

nia-Hercegovina (3p, 3-2), Franciaország (3p, 2-1), Románia (2p, 1-1) és Luxemburg (0p, 0-4) előtt. Október 8-án luxemburgi-fehérorosz, albán-bosnyák és francia-román párharcokat rendeznek.

Kikínlódta a győzelmet

Az újpesti Szusza Ferenc Stadionban, ha nehezen is, de magyar labdarúgó-válogatott 2-1-re legyőzte a moldovai csapatot. Rudolf a 49., Koman pedig a 66. percben köszönt be, Suvorov 12 perccel a vége előtt szépített a Gavrila Balint Pele irányította csapatnak. Egervári Sándor szövetségi kapitány az alábbiaknak szavazott bizalmat: Király-Lázár, Juhász, Lipták, Laczkó-Czvitkovics (Szalai, a szünetben), Koman (Vadócz, 88.), Elek, Dzsudzszak-Gera-Rudolf

(Vanczák, 63.)

Szintén kedden este Svédország hengerelt San Marinóval szemben (6-0), a világbajnoki ezüstérmes hollandok pedig Hunteaar duplájával győzték le 2-1-re a finnket. Két forduló után az E csoportban már csak a svéd és a holland alakulat százszázalékos, a moldovaiaknak és a magyaroknak 3-3 pontjuk van, a finnek és a San Marinóiak pedig pont nélküliek. Október 8-án magyar-San Marinó-i és moldovai-holland párharcokat rendeznek.

Lemondott Sztójlov

Kedden lemondott posztjáról Sztanimir Sztójlov szövetségi kapitány, miután a pénteki, Anglia elleni 0-4 után Bulgária Montenegrótól is kikapott (0-1). A szlovákok az oroszokat, a litvánok pedig a csehekert verték idegenben, a portugálok a Ciprus elleni hazai 4-4 után 1-0-ra kikaptak idegenben Norvégiától. A szerbek nem bírtak a szlovénokkal, a horvátok a görögökkel, s az osztrákok is csak az utolsó két percben tudták legyőzni a kazahokat. Wayne Rooney gólt lőtt Bazelben, ahol az angolok második győzelmüket pipálták ki az Eb-selejtezőkben. ◀

Röviden

Csíki hokisiker az ősi rivális ellen

A HSC Csíkszereda 5-3 (1-2, 1-1, 3-0) arányban bizonyult jobbnak a Bukaresti Steaua Rangersnél a MOL Liga 2010/11-es idényének nyitó játéknapján. A román pontvadászatba is beszámítótó, 38 büntetőperccel tarkított mérkőzés góljain Bíró Ottó, Moldován, Hurtaj, Mihály és Bíró Tamás, illetve Nicolescu, Zabludovszki és Pascaru osztozott. További eredmények: Sapa Fehérvár AV19–Újpest 5-1 és Dunaújvárosi Acélbikák, Docler–Vasas 2-1. A Braszó Fenestela 68 szabadnapos volt.

Kiütötték a világbajnokot

Az argentin labdarúgó-válogatott hazai pályán 4-1-re legyőzte a világbajnok spanyol együttest barátságos mérkőzésen. A gólokat Messi, Higuain, Tévez és Agüero, illetve Llorente szerezte. További eredmények: Kína-Paraguay 1-1, Észtország-Üzbegisztán 3-3, Japán-Guatemala 2-1, Mexikó-Kolumbia 1-0, Lengyelország-Ausztrália 1-2, Koreai Köztársaság–Irán 0-1, Ukrajna-Chile 2-1, Venezuela-Ecuador 1-0.

U21: román öröm, magyar bánat

Az U21-es Európa-bajnoki selejtezősorozat végén csak a románok örültek, hiszen az oroszok elleni, idegenbeli 0-0-lal megőrizték első helyüket a csoportban. A magyarok gól nélküli döntetlent játszottak az Albert Stadionban a bosnyákokkal, így Olaszország és Wales mögött a harmadik helyen végeztek ötösükben. A rájátszás párosítása szeptember 10-én, pénteken dől

el a dániai Herningben, ahol a románok mellett az olaszok, a csehek, a svédek, a skótok, a spanyolok, az angolok, a fehér-oroszok, az izlandiak, a svájciak, a hollandok, a horvátok, az ukránok és a görögök kerülnek a sorsoló kalapba. A hét győztes ott lehet a 2012. évi, nyolccsapatos, dániai kontinensviadalon ahonnan a legjobb négy jut ki a londoni olimpiára.

Vákár Lajos-ünnepséget tartottak Csíkszeredában

ÚMSZ

► A legnépszerűbb csíki sportág, a jégkorong meghonosítója, Vákár Lajos György születésének századik évfordulója alkalmából tegnap a Román Posta és a Hargitai Bélyeggyűjtők Egyesülete szervezett megemlékezést a híres sportember nevét viselő csíkszeredai műjégpálya előcsarnokában. A megemlékezésen részt vett Moldován József távközlési államtitkár is, akinek a közbenjárásával a Román Posta Vákár Lajos portréját mintázó emlékbélyegzőt és a nevét viselő sportlétesítményt megőrkítő képeslapot készített az alkalomra. A megemlékezésen Moldován József a Távközlési és Kommunikációs Társadalom Minisztériumának díszoklevelét nyújtotta át Csizsér Katalinnak, Vákár Lajos lányának, és köszön-

tötte a nagy sportembernek az ünnepségen jelenlévő családtagjait. Az államtitkár beszédében elmondta, az idei március 15-i emlékünnepségen ígéretet tett, hogy valamennyi rendelkezésére álló eszközzel támogat minden olyan kezdeményezést, ami az erdélyi magyarság nagy személyiségeinek állít emléket. Moldován megígérte, hogy a jövőben is támogatja a hasonló kezdeményezéseket, amelyek révén az erdélyi magyarság köszönetet mond azért a munkáért és energiáért, amit a neves magyar személyiségek elvégeztek, befektettek a közösség érdekében. Az ünnepségen jelen volt Tánczos Barna államtitkár, aki egyben a Román Jégkorongszövetség elnöke is, Ráduly Róbert Kálmán, Csíkszereda polgármestere, valamint a neves sportember családja. ◀

Csizsér Katalin, Vákár Lakos lánya oklevelet vehetett át

Ötödikek a magyar lányok

Vízilabda

T. J. L.

► Azzal, hogy nem jutott be a legjobb négy közé a Zágrábban zajló Európa-bajnokságon, Magyarország női vízilabda-válogatottja két nagy lehetőséget szalasztott el: kiesett az érmekért folyó küzdelemből, és az egyenes ági kijutás helyett selejtezőt kell játszania azért, hogy ott lehessen a következő kontinensviadalon, 2012-ben, a hollandiai Eindhovenben. A jövő évi,

sanghaji világbajnokságon viszont ott lesz Petrovics Máttyás gárdája, amely az új-zélandi Világkupán kiharcolta a részvételi jogot. Tegnap a visszavágás gondolatával szálltak vízbe magyarok a Mladost-uszodában, ahol a spanyol-magyar párharc az 5. hely sorsáról volt hivatott dönteni. A reváns sikerült, Drávuczék 10-7 (3-0, 2-4, 3-2, 2-1) arányú sikerrel megszerezték az ötödik helyet. A győztesek góljait Valkai (3), Kisteleki (2), Bujka (2), Szűcs, Takács és Drávucz szerezte. ◀

Williamsban bíznak

Tennisz

T. J. L.

► Az akár finálénak is beillő Kim Clijsters (belga, 2.)–Venus Williams (amerikai, 3.)-összecsapás a New Yorkban zajló amerikai nyílt teniszbajnokság első elődöntője. Clijsters 6-4, 5-7, 6-3-ra nyert az ausztrál Samantha Stosur (5.), Venus pedig 7-6 (5), 6-4-re az idén Roland Garrost nyert olasz Francesca Schiavone (6.) ellen. Ma Caroline Wozniacki (dán, 1.)–Dominika Cibulkova (szlovák) és Kaia Kanepi (észti, 31.)–Vera Zvonarjova (orosz, 7.) negyedöntőket rendeznek. A férfiaknál is kialakult a legjobb nyolc mezőnye. Az utolsó eredmények: Rafael Nadal (spanyol, 1.)–Feliciano Lopez (spanyol, 23.) 6-3, 6-4, 6-4, Fernando Ver-

dasco (spanyol, 8.)–David Ferrer (spanyol, 10.) 5-7, 6-7 (8), 6-3, 6-3, 7-6 (4), Stanislas Wawrinka (svájci, 25.)–Sam Querrey (amerikai, 20.) 7-6 (9), 6-7 (5), 7-5, 4-6, 6-4, Mihail Juzsnij (orosz, 12.)–Tommy Robredo (spanyol) 7-5, 6-2, 4-6, 6-4.

A második helyen kiemelt Fucsovics Márton bejutott a 16 közé, miután a juniorok 2. fordulójában 3-6, 6-1, 6-3-ra nyert az amerikai Alexios Halebian ellen. A magyar teniszszövetség ellenfele is amerikai, Frank Mitchell (16.). A 6. helyen kiemelt Cristina Dinu–Veronica Cepede-Royg román-paraguay-i páros 6-3, 6-4-re nyert a Petra Rohanová–Anna Karolína Schmiedlova cseh-szlovák duó ellen az első fordulóban. Ma az Anderson-ciano Lopez (spanyol, 23.) 6-3, 6-4, 6-4, Fernando Ver-

City'us-nél a szuperkupa

Teremlabdarúgás

Czibalmos Ferenc–Attila

► A vásárhelyi Sportcsarnokban a helyi City'us-ból lett FC Municipal elhódította a teremlabdarúgó román Szuperkupát is. Ellenfele eredetileg a Design Construct lett volna, de a brassói gárda szubjektív okok miatt nem vállalta a szereplést. Így a FCM-vel a CSM Focșani került szembe, és 14-1 (11-0) arányú súlyos vereséget szenvedett a házigazdától. Sito Rivera tanítványai könnyedén nyertek a bajnoki mezőnyben jobbacskának számító moldvai alakulat ellen, ami jelzi, hogy az új hazai pontvadászatban is számítani lehet fölénnyükre.

A brazil mester – aki egyben a román futsalválogatott szövetségi kapitánya is – stabil gárdát hozott össze a Maros-parti városban, hiszen a Brassóból jött Matei és Stoica, a Concordia Chiajnában szerepelt Radu és Ignat, a spanyol élvonalbeli Navaránál is légióskodott Lupu is Vásárhelyre került. A fentiek, no meg a brazil vendégmunkásként román válogatott kapus Carlaro, valamint a játékírányító Gherman a nemzeti válogatott gerincét alkotják. Ez meg is látszott a Szuperkupa-döntőben, amelynek csak az első tíz perce hozott viszonylag kiegyensúlyozott küzdelmet. Aztán beindult a még Déván jól összeszokott gárda úthengere, s úgy tűnt, a City'us akkor és annyit gólt rúg, amikor és ahányat csak

akar. A vásárhelyiek Carlaro (Klein)–Lupu, Matei, Gherman, Radu (Stoica, Ignat, Philippe, Paulinho, Nuninho, Velcherean), a focsaniak pedig Borș-Pătrașcu, Chivu, Bucăcel, Popa (Săraru, Ilaș, Curteanu, Oltianu, Munteanu) összeállításban szerepeltek. Matei, Lupu, Stoica és Nuninho duplázott, de Philippe, Gherman, Radu, Ignat, Velcherean és Paulinho is betalált, míg a moldvaiak becsületgólját Chivu szerezte.

Szeptember 21-étől kezdődően futsal-csemegék színhelye lesz a vásárhelyi sportcsarnok: 21-én és 22-én a világ legjobb teremlabdarúgói, a brazilok lépnek fel barátságos válogatott-mérkőzésen, az egyformán este fél 8-kor kezdődő meccsre a belépés díjtalan.

Egy héttel később a sportág bajnoksapatai számára kiírt UEFA-kupa keretében játszanak, a City'us három vendége az azeri favorit, a tavaly bronzérmes Araz Nahicseván, a lett bajnok Nikars Riga és az ír Sporting Fingal. Szeptember 28-án, kedden, és 29-én, szerdán két-két találkozót rendeznek, október elsején, pénteken pedig újabb két mérkőzéssel zárul a torna. A kontinentális fórum előírásai értelmében az UEFA-kupa csoportkörében csakis belépőjeggel tekinthetők meg a mérkőzések, a háromnapos bérletet 10, a napi jegyet pedig 5 lejes áron lehet majd megvásárolni. A 14 évnél fiatalabbak számára a belépés díjtalan. ◀